

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontali törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Leányaink az idő sodrában

A bányási magyarságot mindig az jellemezte, hogy nagy gyakorlati érzéssel és szorgalmasan végezte s végzi népközösségi feladatait. Az elmúlt húsz év alatt valóságos intézményesítette úgy a szervezkedést, mint a társadalmi munkaszolgálatot. Ezt igazolja a maga nemében egyedülálló Magyar Háznak közadakozásából történt felépítése.

A bányási magyarságnak ez a gyakorlati érzéke könnyen érthető. Szórványi elhelyezkedésben nem adhatta át magát egy pillanatra sem annak az érzésnek, hogy a nagy tömegben rejlő erő elvégzi amúgyis helyette a közeleti feladatokat.

A Bányásban élő három nagyobb népcsoport szinte versenyez egymással abban, hogy gazdasági és kulturális törekvéseiben egymás mellől le ne maradjon.

Ezen alkalommal a szorgalmas tevékenységből a bányási és közelebről a temesvári magyar leányok munkáját emeljük ki, akik ebben az évben éppen úgy, mint eddig is fényes sikerrel vizsgáztak le népközösségünkben erős szociális érzésükről és arról, hogy a népi feladataikat miként kell gyakorlatilag szolgálni. A mi leányaink ugyanis évenként ötven szegény, beteg, gyenge, magyar gyermeket nyaraltatnak itt nálunk a krassómegei hegységekben. Erről alig tud a mi társadalmunk, pedig a népközösségi munkának egyik csillogó ténye.

Aki nem látja közelről ezt, alig tudja elképzelni, hogy mit jelent ötven gyermeket egész nyáron át nyaraltatni. Mekkora tömegszorgalom, türelem, önfeláldozás, mennyi pénz, körültekintés és fáradtság kell ehhez! Mit jelent összegyűjteni kis adományokból a felszerelést, az élelmiszert, kiválasztani a nyomor parádéjából, a gyenge szervezetű gyermekeseregéből, a hatnyolc gyermekes családokból az ötvenet és nem legalább ötszázat, akik mind reá lennének arra az erősítő nyaralásra szorulva! Oh, hogy szeretném névleg bemutatni ennek a hősi munkának névtelen közelharcosait, a temesvári lányokat, sok százat, akik nem alkalmi jótékonyság formájában, hanem intézményesen oldották meg a népközösségi munka legnehezebbjének egy részét, a család- és gyermekvédelmet, a társadalmi nyomor elleni küzdelmet már akkor, amikor Európa népei még nem tették ezt állami munkaprogramjává.

Maradjanak ők csak a közketonak nősies névtelenségében, mert így stilszerű a munkájuk. Tegyük mi is általános szokássá — divattá — azt, hogy ne magunkat, hanem a munkánk eredményét mutassuk meg a világnak. Ime testvérem, elvezetlek gondolatban erre a munkatérre.

A rekkenő nyári melegben befut a vonat az oravicai állomásra. Egy vagonnyi gyermekfej mutatja, hogy megérkeztek a nyaraló gyermekek. Az itteni hölgyek és az ifjúság frissítőkké váriják az elalélt gyermekesereget és a rengeteg csomag, felszerelés máris a kocsiikon van, hogy kivigyek az öt kilométernyire fekvő nyaralótelepre. Csiklóvára. Bükk- és fenyőerdők között, csobogó havasi patak partján tiszta, négy szép szoba várja már a fáradt kis vándorokat és a földön, friss szalmával tömött szalmaszakok fehér vászonhuzatokkal, kis párnákkal, kis hálóingekkel nyújtják az első édes pihenést.

Percek múlva munkába lép a velük jött három leánykiküldött, a két gondozó asszonytestvér, akik a főzés teendőit végzik és máris csillapult a gyermekek éhsége is. Előkerül a konyhafelszerelés — számozott csupokkal —, az élelmiszer, befut az istenáldotta gyermekeledel, a friss havasi tej, a friss kenyér és megindul a krassómegei magyar társadalom szeretelfolyama is a gyermekek felé: pénz, élelmi-

szer, ruha, fehérnemű, cipő, cukor, méz, stb. Vasárnap reggel tisztán fürdetve, vasalt ruhában, már nevető gyermekesereg közeleg a hegyen át Oravicára. A leányvezetők templomaikba hozzák őket.

Utána meghívják a családokat délutáni műsoros előadásukra Csiklóvára. S tényleg ez a sok fáradt apróság most csupa elevenség. A szereplés tüze fűti őket. Az udvar a szabad színpad, pokróc a függöny és máris megindul a kétórás műsor szabályszerű gyermek-konferálással. Szavalnak, énekelnek, táncolnak, páros jeleneteket rögtönöznek és úgy össze szokva, dolgozva, mintha egész éven át együtt éltek volna. És ez így megy minden vasárnapon. Ezzel köszöni meg a hálaérzéstől tele gyermekszív a jóságot. És hogy cseng ajkukról az anyaszeretet és minden jóság ígéje. Sok magas nevelésű gyermekünk itt tanulhatna mély fajérzést. Hétköznapokon barangolnak a hegyekben, madárdalos erdőkben, kis mókusokra, őzekre lesve.

Belenéztem ennek az egész nyaralási ügynek az aktáiba, számadásaiba. Kérem leányaink hősi fáradozásainak — egész éven át tartó munka ez — indító okait. De meg is találtam már, nem titok. Magas faji öntudat, gyermekszeretet, áldozatkészség és a népközösségi gondolat teljes átérzése. Missziót vállaltak. Leszálltak népünk közé, a külváros elhagyott telepeire, napzsámoisáivá váltak itt a krisztusi szeretetnek. Ha részletek iránt érdeklődünk, hara-

pófogóval sem lehet kiszedni belőlük a munka részletét. Szerények, jók, drágák, nagylelkűek a mi leányaink. Büszkék lehetünk reájuk. Csak akkor mosolyognak és derül fel arcuk a munka mámorától, amikor látják az erőre kapott gyermekesereg munkájuk eredményét.

Ime futóképekben így néz ki a temesvári magyar leányoknak harca az egészséges gyermekért, az egészséges, vidám magyar családokért, ami ma már a legtöbb európai állam munkaprogramja is. A fasizmus, a nemzeti szocializmus gyermek- és családvédelmi elképzelései mind benne foglaltatnak ebben. Ime, így érezték és előzték meg a mi leányaink a mai európai korezsme megszületését.

Végezetül pedig megkérdem minden magyar testvért, nőt és férfit, kicsit és nagyot egyaránt, hogy vajjon ők megérezték-e már ezeknek a történelmi időknek figyelmeztető szavát? El vannak-e szánva és határozva arra, hogy ezután a népközösségi gondolat szolgálatára is lesz idejük és pénzük? Legyen vége társadalmunkban — ha ugyan van még — a divathóbortnak, a kutyabarárságnak és egyszerűsöd-jünk le divatban, lélekleben drága népünkhez, minden faji érzésünk és jótulajdonságaink kiapadhatatlan forrásaihoz. Dobbanjon össze velük a mi szívünk, fogjuk meg egymás kezét erősen, hogy el ne vesszenek sem ők, de mi sem. A történelem új lapjait szemünk előtt írják. Az új korezsme kapuját előtt áll. Ne maradjunk le, testvéreim! Egy út meg van törve, nyitva előttünk. Ezt elvégezték a mi nagyszerű leányaink. Kövessük hát őket, nehogy lemaradjunk.

Dr. Szatmáry Lajos.

Roosevelt lett a demokratapárt elnökjelöltje

A demokraták ma már tartozkodóbbak az európai kérdésben, mint a köztársaságiak

A Ractor hírszolgálati ügynökség jelentései

Csikágóól jelentik: A demokrata párt kongresszusán Wagner szenátor olvasa fel a programot és a jelölésekre vonatkozó indítványát. Mielőtt rítértek volna a napirendre, Lyen szenátor tiltakozott egy két ízben elnöki állást viselt polgárnak harmadszori jelölttése ellen, azonban leszavazták. Roosevelt megválasztását Hull államtitkár is javasolta és a kongresszus erre nagy rokonszenvűtétést rendezett Roosevelt és Hull Cordel mellett. Laony Virginia kiküldöttje Ferley ajánlotta az elnök állására. Ezután került sor a szavazásra. A szavazatok összeszámlálása a következő hivatalos eredményt adta:

Roosevelt 946. Ferley 72, Galler 61. Tardings 9 és Hull államtitkár 5 szavazat.

Nincsen nagy különbség a két párt külpolitikája között

Csikágóból jelentik: A lapok a demokrata és köztársasági párt választási programjával foglalkozva, megállapítják, hogy külpolitikailag csak árnyalati különbség van közöttük. A köztársaságiak

Kihirdetés után a kevesebb szavazatot kapott jelöltek visszaléptek és ennek következtében Roosevelt jelölése egyhangúnak mondható. Csikágóból jelentik: Willier szenátor a demokrata párt egyik elnökjelöltje visszavonta jelöltetését, tekintettel, hogy nézete szerint is kívánatos Roosevelt harmadszori megválasztása.

Newyorkból jelentik: A lapok jelentése szerint Roosevelt rádióbeszédet mond, amelyben bejelenti, hogy elfogadja a jelölést.

AZ ELLENJELÖLT DICSERETE ROOSEVELT HEZ

Newyorkból jelentik: Wander Welky a köztársasági párt elnökjelöltje, mikor hírt szerzett arról, hogy Rooseveltet a demokraták újból jelölik, azt mondta, hogy nagyon meg van elégedve, mert bár a választási harc igen nagy és kemény lesz, mégis kiváló az az ellenfél, akit pártja harmadszor is méltónak talál a jelöltetésre.

ellene vannak minden beavatkozásnak, de esetleg hajlandók bizonyos hadianyagot szállítani, a demokrata párt azonban most már rezerváltabb álláspontra helyezkedik.

Anglia megtámadja Szíriát

A visszatérő német csapatok bevonulása Berlinbe

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentése

Berlinből jelentik: A franciaországi hadjárat győzelmes befejezése után a berlini első hadosztályok most térnek vissza Berlinbe. Göbbels birodalmi propagandügyi miniszter a csapatok bevonulásának hírére a kora délelőtti órákban rádión közölte a német főváros lakosságával és ezért megtörténtek az intézkedések, hogy a fogadtatás minél díszesebb és lelkesebb legyen.

A házakat feldíszítették virágokkal és szőnyegekkel, a tetőkre és az ablakokra zászlókat tűztek ki. A bevonulási útvonalakon hatalmas emelvényeket állítottak a közönség számára. Az üzemek a déli órákban beszüntették a munkát, az üzletek bezártak, hogy Berlin minden fiának alkalma nyíljon résztvenni a csapatok ünneplésében. A kora délutáni órákban megteltek a közúti vasutak és a külvárosból hatalmas tömegek özönltek el az útvonalat.

Fokozódik az idegesség Londonban

Stockholmból jelentik: A Londonból érkező hírek alapján a svéd lapok cikkeket közölnek arról, hogy az angolok nagy lelki nyugtalanságban élnek és félnek a német támadástól. Churchill beszédéből London lakossága megérthette, hogy az angol miniszterelnök azt a sorsot szánja az angol fővárosnak, mint ami Varsót érte. Az angol lapok igyekeznek bizalmat önteni a lakosságba annak az állandó hangsúlyozásával, hogy Nagy-Britannia napról-napra erősebb lesz, a nép azonban most már nem hisz ezekben az állításokban. Bár London eddig még nem szenvedett légitámadásoktól és a lakosság még nem élte át ezek borzalmait, a londoniak tudatára ébredtek annak, hogy a vasvillák nem alkalmas fegyverek a németek elleni küzdelemben. Rotterdam és Páris sorsát a londoniak még nem felejtették el. Az idegesség még fokozódik azáltal, hogy Duff Cooper hallgat.

NEM BIRJAK AZ ANGOL MUNKÁSOK A NAPI 10-12 ÓRÁS MUNKÁT

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közli: Bewin munkügyi miniszter tegnap a következőket mondta:

— A szállításiügyi minisztérium felhívására igen nagyszámú fitalember heti 70—80 órát dolgozik. Ennek ellenére megállapítható, hogy az ilyen hosszú munkaidő mellett a termelés nem emelkedik, hanem csökken. Eppen ezért augusztus 1-től kezdve ismét életbe léptetik a régi rendet a munkaidő terén. A munkügyi minisztérium tervezete szerint a munkásság a maximumot fogja termelni, anélkül azonban, hogy az egészségük rovására menjen.

AZ ANGOL-FRANCIA VISZONY FELSZÁMOLÁSA

Londonból jelentik: A Reuter-iroda közli: Londoni mértékadó körökben úgy tudják, hogy Paul Morand meghatalmazott minisztert kinevezték a francia gazdasági és kereskedelmi ügyek felszámoló biztosává Nagybritanniában. A brit kormány ugyanilyen hatáskörrel felruházott megbízottakat nevez ki a francia kormány mellé. Ezek a megbízottak az összes diplomáciai jogokkal rendelkeznek.

Alhir a lengyel lakosság ellenállásáról

Berlinből jelentik: A Stefani-ügynökség mértékadó német körökből származó értesülése alapján megcáfolja az angol propagandának ama híreit, hogy a lengyel lakosság ellenállási mozgalomja kezdett a megszálló német csapatokkal szemben.

Fontos angol ipartelepeket bombáztak a német repülők

Berlinből jeleti a DNB: A német hadsereg főparancsnokság közli, hogy könnyű hajók segítségével a német csapatok elfoglalták a bretoni partok mentén lévő egyik kis szigetet. Német légi erők bombákat dobtak az aldershoti katonai iskolára, valamint a cambridgei repülőterre. Bombáztak ezenkívül számos más katonai célpontot, köztük egy hadianyag-gyárat, amely hatalmas lángalagút kezdett. A La Manche csatornában elsüllyesztettünk egy angol parti hajót, két kereskedelmi és egy hadihajót bombatámadásokkal felgyújtottunk, úgy, hogy a legénységnek mentőcsónakokon kellett

elmenekülnie. Ellenséges repülőgépek újból megjelentek a Rajna vidékén és a Ruhr mentén, de az erőteljes légharító tevékenység következtében néhány tervszerűen ledobott és kárt nem okozó bomba kivételével, kénytelenek voltak visszafordulni.

UTÓLAG BEISMERT ANGOL HAJÓ- VESZTESÉGEK

Londonból jelentik: Az ir légügyi minisztérium jelentése szerint a City of Neverin nevű cirkáló, a melyet előbb elveszetteknek hittek, most az újabb vizsgálat alapján kiderült, hogy elsüllyedt. A hajót ellenséges bombatámadás érte, legénységének 3 tagja a tengerbeveszett, a többi egy arra haladó gő-

Angol ultimátum Szíria főparancsnokához

Belgrádból jelentik: A belgrádi Vreme című lap úgy értesül, hogy minden órában várható a közelkeleti angol hadsereg Szíria elleni támadása. Az ottani angol erők főparancsnoka ultimátumot intézett a franciákhoz, amelyben azt követeli, hogy azonnal szolgáltassák ki a birtokukban lévő hadirepülőgépeket. Az ultimátumot visszautasították.

KELETAFRIKÁBAN VISSZAVONULTAK AZ ANGOLOK

Kairóból jelentik: A Reuter-ügynökség az alanti hadijelentést közli július 17-én a szómáliai frontról: Július 15-én motorizált őrzőjárat megtámadta a danerobi ellenséges erődöt és miután károkat okozott, visszavonult.

Óriási károkat okozott Haifa bombázása

Rómából jelentik: Egy angol hivatalos jelentés azt közölte, hogy a Haifa ellen intézett legutóbbi légitámadás nem okozott nagyobb károkat. A Stefani jelentés szerint

ezt alaposan megcáfolják azok a fényképfelvételek, amelyeket a támadás után készítették az olasz repülők.

Ezekről a felvételekről látható, hogy a bombázás nyomán sűrű füstfelhő száll fel, amely világosan bizonyítja a támadás eredményességét. A Stefani ügynökség csütörtökön délelőtti részletes felvilágosítást kapott a támadó légitámadó parancsnokától, aki elmondotta, hogy

Haifa városra 120 bombát dobtak le az olasz repülők és a raktárak, hadfelszerelési üzemek és a kólaaj tartályok ennek következtében mind megsemmisültek.

A benzintartályokban hatalmas detonációk keletkeztek és a kár milliókra rughat. Az olasz légi haderőnek egyik legsikerültebb támadása volt ez.

A TUNISZI RÁDIO TAPINTATLAN BEMONDÁSA

Párisból jeleti a DNB: Párisi német körökben emlékeztetnek arra, hogy a tuniszi bennszülött lakosság tüntetett az oráni merénylet hírére. A tuniszi bennszülöttek csodálkozva hallgatták a francia rádió arabnyelvű adását, amelyben ellenséges kifejezések hangzottak el. Ez a rádióbemondó — teszi hozzá párisi német körökben — úgy látszik el-

zős angol kikötőbe vitte. Az ír hajó 1359 tonnát volt és gyümölcsöt hozott Liverpoolból.

Londonból jelentik: A brit admirálisát sajnálattal jelenti, hogy június 10-én a norvég partok mentén elsüllyesztett Van Dyck segédcirkáló pusztulása során két tiszt és öt matróz meghalt, míg 20 tiszt és 132 matróz hadifogságba került. A hajó elvesztését csak azért jelentik ilyen későn, mert sokáig tartott, amíg a személyzet sorsáról megbízható értesüléseket lehetett beszerezni.

Stockholmból jeleti a Stefani: Karlskrona kikötőben állomásozó egyik hadihajón robbanás történt. Nyolc tengerész meghalt, kettő megsebesült.

HAT HADIHAJÓT TAMADT MEG EGY OLASZ TENGERALATTJÁRÓ

Rómából jelentik: A lapok tengerészeti szakértői egy olasz tengeralattjáró hőstetteiről emlékeznek meg, amely két éjszakán át csodálatbarnó tetteket vitt véghez. Az első éjjelen a tengeralattjáró a víz színe felé emelkedve egy 6 nagy egységből álló hajórajt pillantott meg, amelynek egyik egységét 100 méter távolságban megtorpedozta. Az angol hajó a torpedólövés következtében felrobbant és elsüllyedt, a többi hajó pedig szerteszéledt. A reakövetkező éjszaka az olasz tengeralattjáró két angol tengeralattjáróval találkozott össze, amelyek közül az egyiket ugyancsak torpedólövessel elsüllyesztette, a másik támadása elől pedig sikerült visszahúzó olasz kikötőbe.

Málta el van zárva a világtól

Rómából jelentik: A légügyi miniszter jelentése szerint Málta úgyszólván már teljesen az olasz légi erők blokádjá alá áll, úgy hogy sem élelmiszert, sem tüzelőanyagot és másfajta egyéb szükséges anyagot odaszállítani nem lehet. Szerdán egy ismeretlen nemzetiségű nagy szállítóhajó közeledett Málta felé, amelyet az olasz légi erők nyomban tüzelés alá vettek, az egyik bombatalálat oly erős volt, hogy a legénység mentőcsónakokba szállt és a hajó egész rakományával együtt elsüllyedt.

Nairobiából jelentik: Nyugodt nap, az ellenséges léghaderő Vaik városát bombázta, de károkat nem okozott. A többi frontszakaszon nincs jelenteni való.

Rómából jelentik: Az olasz hivatalos jelentés a következő: Észak-Afrikában légierőnk újabb eredményes bombázást hajtott végre Marsa Matru vidékén. A támadás után repülőnk valamennyien visszatértek kiindulási helyükre. Kelet-Afrikában a visszavonuló ellenséget Buna felé üldöztük, repülőnk szétzörták menetszlopokat és nagy mennyiségű gépkocsit, valamint hadianyagot zsákmányoltak. Az ellenséges repülők Agara határában bombákat vetettek anélkül, hogy kárt okoztak volna. Itt egy ellenséges repülőgépet lelőttünk.

felejt, hogy a német nagylelkűségnek köszönheti azt, hogy beszélhet a rádióban és nagyon csatlakozik, ha hisz a végnélküli türelemben.

A SZOVJET KORMÁNY NEM TETT JAVASLATOT A DARDANELLAK ELLENŐRZÉSÉRE

Londonból jelentik: Price munkáspárti képviselő kérdést intézett a külügyi államtitkárhoz arról, hogy milyen információkkal rendelkezik a szovjet kormány a török kormányhoz intézett javaslatáról, amely a Dardanella-szoros ellenőrzésére vonatkozik és hogy milyen természetű volt a javaslat. Buttler államtitkár írásban a következőket válaszolta:

— Amennyire lord Halifax tudja, semmiféle ilyen javaslat nem érkezett a török kormányhoz.

Németország neheztel jogoszláv előkelőségeknek a francia nemzeti ünnepen való részvételükért

Berlinből jelentik: A német lapok feltűnő keltő cikkeket számlálnak be arról, hogy a július 14-i francia nemzeti ünnep alkalmából a belgrádi francia követség elnökünnepélyén magasrangú jogoszláv katonatisztek és előkelőségek is megjelentek. A német lapok megjegyzik, hogy ez aligha volt alkalmas arra, hogy a balkáni béke fenntartását biztosítsa és az új európai rendben Jugoszlávia érdekeinek ügyét szolgálja.

Halálbüntetést indítványoz a vizsgálóbíró egy bánsági gyilkosra

Május végén Temesújfalú községben meggyilkolták és kirabolták Wachtel Henrik nyolcvanhét esztendőes gazdálkodót. A tetteseket Rosca Nicolae, Potarniche Floarea, Inoveanu Ioan és Pista Ghorghie személyében elfogták. A rablógyilkosság eszméje Pista Gheorghetól származott, aki előzetesen béresként szolgált az öreg jómódú gazdánál és felbujtására a másik három cinkos a tettet végrehajtotta. A vizsgálóbíró elrendelte a négy tettes ellen a harminc napos vizsgálati fogságot és a felbujtóra a törvény értelmében halálbüntetést indítványozott. A harminc nap lejártaival a temesvári törvényszék tegnap újból megerősítette a vizsgálóbíró fogságot. Lehetséges, hogy a bűnügy még a színeti tanácsban, de legkésőbb szeptemberben tárgyalásra kerül. Valószínű, hogy az új büntetőtörvény alapján ebben az ügyben hozzák majd meg az első halálos ítéletet Temesvárott.

Megindult Budapest és Belgrád között a légi forgalom

Belgrádból jelentik: Belgrád és Budapest között ma reggel indult meg a menetrendszerű légi forgalom összeköttetés első repülőgépe. A forgalom felvétele ünnepélyes keretek között történt meg és az első repülőgép indulásánál előkelő jogoszláv közönség volt jelen, ott volt többek között a jogoszláv Aero klub egész vezetősége is, míg magyar részről megjelent Vasváry alezredes katonai attasé. Az első repülőgéppel Budapestre utazott Pilt Rudolf a jogoszláv Aero klub igazgatója és a vezetőség néhány tagja.

Budapesten hasonló ünnepélyességgel fogadták csütörtök délután a Belgrádból odaérkezett első utasszállító repülőgépet. A budai közforgalmi repülőteret ebből az alkalomból feldisznították. Ott volt a fogadtatásra megjelent előkelőségek között Rasics Szvetozár budapesti jogoszláv követ, a követség főtisztviselőivel és magyar részről vitéz Héjjas Iván miniszteri osztályfőnök és több repülési szakértő. A repülőgépen érkezett jogoszláv előkelőségeket ünnepélyesen fogadták, majd villásreggeli látták őket vendégül.

Török és görög cégek összeköttetést keresnek

Törökország: Isztanbuli cég kenderrostot és olajos magvakat óhajt bevinni. (11.563). Isztanbuli export-import vállalat olyan romániai cégekkel keres kapcsolatot, amelyeknek üzleti érdekeik vannak Németországban és Törökországban. (12.383).

Isztanbuli cég celulózt, papírt és vegyi termékeket keres bevitelre és törökországi árukat ajánl kivitelre. (12.582).

Görögország: Athéni cég állandó bevitelre keres füstfeketét (carbon black) nagy mennyiségekben. (12.337).

Athéni cég étkezési és ipari feldolgozás céljából fűgét ajánl bevitelre. (11.649).

Fenti cégek nevei és pontos címei megteudhatók a bucarestij kereskedelmi és iparkamaránál (Camera de Comert si Industrie, Serviciul de Informațiuni) Bucuresti I. Str. Bursei 4. A megkereséseknél hivatalozni kell a közlemények végén feltüntetett számokra.

Spanyolamerika — Anglia ellen

Buenos Ayresből jelentik: Az argentin kormány szigorú utasítást adott a Havannában megtartandó panamerikai kongresszusra utazó kiküldöttjeinek, hogy Argentína érdekeit az angol diplomácia minden mesterkedésével szemben megvédelmezzék. Az argentin kiküldöttek a többi spanyol-amerikai állam delegációival megállapodást kötöttek, hogy a panamerikai unió kongresszusán minden olyan javaslattal szemben állást foglaljanak, amely Anglia hadi érdekeit szolgálja.

Görögország politikai irányváltás előtt

Athénből jelentik: A Stefani távirati iroda a legutóbbi háborús és ezek között is a földközi-tengeri eseményekkel kapcsolatban azt közli a görög fővárosból, hogy a történetek nagy kihatással voltak a közvéleményre és teljesen megváltoztatták az Anglia legyőzhetetlenségéről elterjedt legendákat. Felelős görög körök meg vannak róla győződve, hogy alkalmazkodniuk kell az új európai helyzethez, ha nem akarnak veszélyes tevődésnek áldozatul esni.

A LIPCSEI NYÁRI VÁSÁR 1940

Augusztus 25 — 29 ig. — Erdemes megnézni. — Felolvasítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

(NEMETORSZÁG), vagy a tiszteletbeli képviselő: E. v. ANGERBAUER, Timisoara I., Gen. Praporgescu 2. Telefon: 25—36.

Gyökeresen megváltozik a japán külpolitika

Tokióból jelentik: Konoje herceg a designált japán miniszterelnök a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy semmi akadályt nem lát kormánya gyors megalakítására vonatkozólag. Az új kormány hivatása Konoje herceg szerint elsősorban

a külpolitika eddigi irányának gyökeres megváltoztatása, azonkívül pedig az ország fokozott felfegyverzése.

Konoje designálását általános rokonszenv kíséri. A japán újságok részletesen kommentálják azokat a tanácskozásokat, amelyeket Konoje az egyes politikusokkal folytat és leszögez, hogy a legfontosabb a külügyi, hadügyi és tengerészeti tárcák miniszterének személye. Az új külügyminiszter személye már magában véve nyíltan jellemezni fogja az új kormány egész orientációját. A japán újságok szerint Japán új külügyminiszterévé Konoje herceg a délmandzsúri vasutak jelenlegi vezérigazgatóját óhajtja megnyerni.

Tokióból jelentik: Konoje herceg, az új japán miniszterelnöknek a külügyi tárca élére

Matsuokát, a hadügyi tárca élére Poye tábornokot, míg a tengerészeti tárca élére Yshida tengernagyot sikerült megnyernie. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány megalakítása nem sürgős és az új kormány főgondja a hadfelszerelés kiegészítése lesz.

Tokióból jelentik: Poyo hadosztálytábornokot a Konoje kormány hadügyminiszterévé fogják ki nevezni. Az új hadügyminiszter 56 éves, eddig a japán légierő főparancsnoka volt, 1919-ben Japán katonai attaséja volt Berlinben. 1937-ben a vezérkar főnöke lett és 1938-ban pedig a hadügyminisztérium államtitkári mőttségét töltötte be.

Sanghaiból jelentik: Az itteni német követség erőlyesen megcáfolja az angol sajtónak és rádiópropagandának azt a híradását, mintha a sanghaji német nagykövet Csungtingban lenne és békét közvetítene a japánok és kínaiak között. A cáfolat szerint sem a nagykövet, sem más hivatalos német személyiség nem foglalkozik hasonló kérdés megoldásával.

(Rador)

Gyászistentisztelet Mária királyné szívénel Balcicban

Balcicból jelentik: Mária királyné elhalálozásának mai két esztendő fordulóján nagy gyászünnepséget rendeztek abban a szentélyben, amelynek oltárában a nagy királyné utolsó kívánságához képest, be van falazva a királyné szíve. A gyászünnepségen ott volt Mosescu Octavian, Balcic város polgármestere, Racovicu Octavian, valamint Leon miniszter, Can-

cicov és több neves művész. A balcici tengeri hajóegységek főparancsnoka nagy tengerésztiszti kiöltötség élén hatalmas rózsacsokrot helyezett az oltárra, hogy kifejezze a román királyi tengerészet hódolatát, annak a nagy királynének emléke előtt, aki a Dobruzsai határ mentén és a tenger zajló hullámai mellett oltárba ágyazott szívével örökös nemzetén.

A spanyol nemzeti háboru kitörésének negyedik évfordulója

Róma és Berlin lelkes részvételével fojyt le a spanyol nemzeti ünnep

Madridból jelentik: Caldivio tábornok, spanyol hadügyminiszter a mai nemzeti ünnep alkalmából a következő beszédet mondotta: Ez ünnepségek alkalmából, elsősorban mély hódolattal és kegyelettel kell megemlékeznünk azokról a hősookról, akik életüket adták a nemzeti spanyol mozgalomért. Most fegyverszünet van pillanatnyilag, de ekkor sem szabad elfelejtenünk azt, hogy olyan egységes és előrelátó munkát végezzünk, amely hazánk dicsőségére megeremti a hatalmas spanyol birodalmat.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó csütörtök reggel a mai nagy spanyol nemzeti ünnepel foglalkozva, visszapillantást vet az 1936 július 18-i zászlóbontásra, amely elérte azt, hogy Spanyolország valóban spanyollá vált. Sotello Calvo meggyilkolása után Franco visszatérhetett Marokkóból és Valenciában is kibontották a spanyol nacionalizmus

zászlaját. A spanyol katonai nacionalizmusból európai nacionalizmus lett. Barrikádokon, tűzben és vasban fogant az új Spanyolország, amelynek temetőiben ezernyi olasz önkéntes alussza örök álmát, de ugyanígy soktízezerre megy az ott megsebesült olasz önkénteseknek száma, akik megpecsételték a két nép közötti igaz latin fegyverbarátságot és érdekközösséget. Madridban — írja az olasz sajtó — egy nagy politikai per kezdődött, amely a nyugati plutokráciák ellen indult és a fallangisták nemzetmentő mozgalma tüterjedt az országhatárokon és most utolsó állomásként és akadályként az európai kontinens felett gyámkodni akaró Londont ostro-molja.

Hitler vezér és kancellár Franco tábornagnak a mai spanyol nemzeti ünnep alkalmából a Porosz Arany Sasrend nagykeresztjét adományozta.

Ma este 9.30 órai kezdettel a

7 VOX

és más hirneves artisták fellepte a

COLOSSEUM kertben

(Sörgyár udvarban)

A MAI HÁBORU támadó és védekező fegyverei

A jelenlegi háborúban a legkülönbözőbb fegyvereket használják a szembenálló felek. Nem érdek-telen talán, ha a most használatos fegyverekről rövid összefoglaló ismertetést adunk és ennek keretében beszámolunk arról: milyen fegyverek állanak a korszerű hadseregek rendelkezésére, hol és hogyan alkalmazzák azokat.

A REPÜLŐGÉPEK

A hadsereg legtovábbra sujtó ökle a légihaderő. Alkalmazásuk ismeretese az egész világ előtt, hiszen

hebizonyították a repülőket, hogy támadásaikkal megtudják bénítani az ellenség hadviselési erőforrásait, a felvonuló ellenséget már a legnagyobb távolságban is megzavarja, utakat, vasutakat használhatatlanná tesz, az utánpótlást megnehezíti, szóval már akkor is súlyos veszteségeket okoz, amikor az ellenfél jóformán harcra sem lépett. De ezzel még nem fejezte be feladatát a légihaderő, igen nagy szerepet játszik a tulajdonképpeni csatákban is, amikor a zuhanóbombázók, csatarepülőök halhatósan támogatják a földön harcoló bajtársaikat.

Közelebb jutva az ellenséghez,

harcba beleszólnak a tüzérség nehéz vasúti, vagy beépített ágyúit.

Ezek 30—50, sőt több kilométernyi távolságra fekvő közlekedési vonalakat, csapatgyülekező helyeket, raktárakat tartanak tűz alatt. Céljuk nem annyira az ellenség megsemmisítése, mint inkább állandó zavarkeltés és a bizonytalanság érzetének fenntartása az ellenfélben és így az erkölcsi ellenálló képesség felmorzsolása.

Ahol erődvonalak kell támadni, ott a nehéz és a legnehezebb tarackok és mozsaraké a szó. Ezek ürmérete 21 centimétertől 24 centiméterig terjed.

A hatalmas kaliberű mozsarak és tarackok nem egyszer 1000 kilogram súlyú lövedéket lőnek az ellenségre.

Ezek a lövedékek alkalmasak arra, hogy az ellenség páncél- és betonerdők anyagát szétzúzzák. Igen nagy szerepet játszanak az erődök elleni harcban a németek által feltalált zuhanóbombázógépek is.

ÁGYÚK, GÖLYÖSZÖRÖK ...

A kisebb lövedék erődítések és a szabadon mozgó élő célok megsemmisítése a közepes (15 cm.) és a könnyű (7,5—10,5 cm.) tüzérség feladata. Ez a fajtája a tüzérségnek hivatott arra, hogy a gyalogságot harcában támogassa, még pedig olyan módon, hogy tüzeivel lefogja az ellenség gyalogságát, részben pedig az ellenség tüzérségét megbénítja. Feladata továbbá a támadásra induló ellenséget úgy venni tűz alá, hogy a támadás már a kiindulási állás elhagyása után, de legkésőbb a saját első vonalak előtt összeomoljon. A tüzérségi tűz által lezárt területeken azonban mindig akadnak olyan részek, amelyeken az ellenség aránylag szabadon mozoghat. Ezeknek tüzzel való lezárása a gyalogság különféle fegyvereinek feladataikébe tartozik.

Itt jut fontos szerephez az aknavető, amelynek lövedékhatása a tüzérségi lövedékekéhez hasonló.

A saját állások előtti terület tüzzel való elárasztásában, a támadó gyalogság lefogásában a géppuskák játszzák a legfontosabb szerepet. Egy-két jól elhelyezett és bátor katonák által kezelt géppuska a tulnyomó számban támadó ellenséget is meg tudja akasztani. A géppuskák tüzeit a golyószórók egészítik ki.

Vannak azonban a terepen olyan részek is, a melyek ellen a géppuskák és a golyószórók tüze hatástalan, a tüzérség és az aknavető pedig nem férnek hozzájuk. Az ilyen helyeken tartózkodó ellenség leküzdésére a gránátvetőket használják.

A világháború egyik legfontosabb fegyvere a gyalogsági puská, ma már csak a legkisebb távolságokon kerül alkalmazásra.

A modern katonaság a kis távolságokon belül megvívott harcra is főképpen fel van szerelve. A puskán és a mindig korszerű szuronyon kívül a géppisztoly, a lángvető, a kéziránát, a revolver és a rohamkés viszi a főszerepet.

A HARCKOCSI ...

Miután mint a fentebbikből is kiderül, az ellenség megközelítése nem egyszerű dolog, szükség van olyan eszközre, amelynek segítségével a tűzön szinte sértetlenül keresztülhalhat a támadó. Ez az eszköz a harcokosi, amely vastag páncélozása révén érzéketlen a gyalogsági- és géppuskatűzzel szemben, de ugyanígy nem ártanak neki a tüzérségi lövedékek repeszdarabjai sem.

A tűzfalon sértetlenül átgördülő harcokosi az úgynevezett ellenállási göcököt részben saját fegyvereivel, úgy mint ágyú, géppuska, részben pedig egyszerű legázolással semmisíti meg.

Egy-egy ilyen tank ma már nem ritkán 70—100 tonna súlyú, könnyen elköszelhető tehát, hogy egyszerűen legázolja és a földre nyomja a megrohant ellenséges ütegeket. A nehéz harcokosi által simára taposott úton már könnyen támadhat a készenálló gyalogság.

Lássuk már most hogyan védekeznek a harcokosi ellen. A megfigyelt harcokosi gyülekezőket légierők és a tüzérség tűz alá veszi és állandóan lövi, még a támadás kibontakozása alatt is. A harcokosi ellen azonban sem a repülőök, sem a tüzérség nem nyújt hathatós védelmet, a harcokosi legnagyobb részét a gyalogságnak kell saját fegyvereivel leküz-

A magyar kormány eljár a versaillesi békeszerződés alapján elvesztett Munkácsy-képek visszaszerzése ügyében

A Transkontinent Press jelentése szerint a magyar kormány el akar járni a párisi hatóságoknál, hogy adják vissza Munkácsy Mihály-nak, a világhírű magyar festőművésznek a képeit Magyarországnak.

Azokról a Munkácsy-képekről van szó, amelyeket a versaillesi békeszerződés alapján foglaltak le és most egy párisi palotában vannak. A magyar kormány a hazahozandó képeket Munkácsy szülővárosának a muzeumában akarja elhelyezni.

Nem véletlen, hogy a világháború után a franciák lefoglalták a Párisban található Munkácsy-képeket. Páris és a francia felső tiszter ismerte az utólrétegetlen magyar művésztehetség alkotásait, amelyek nagyrésze a Fény városában készült. A már jómódú és hírneves Munkácsynak 1870-ben Weimar városa tanári állást ajánlott fel a képzőművészeti akadémián, de közben Goupil párisi műkereskedő olyan fényes ajánlatot tett a művésznek, hogy Munkácsy lemondott a tanári állásról és 1871-ben Párisba költözött.

A francia fővárosban Munkácsy ragyogó műtermet rendezett be magának és itt festette meg az első franciaországi képét, az Éjjeli esavargók-at, amely az 1873-ik évi Szalon kiállításán második aranyérmét kapott.

Ebben az időben készült a Zalogház című festménye is, amely most a newyorki Metropolitan Muzeumban van. Ezek az alkotások és későbbi képei nemcsak híressé és a legkeresettebb festők egyikévé tették Munkácsyt, hanem az egykori francia irodalmi, művészeti és politikai élet egyik legfényesebb és legnépszerűbb központjává tették a műtermet. Franciaország egyik végétől a másikig a zseniális magyar festőművész nevével visszhangzott, Munkácsyt pedig fejedelmi pompával és hódolattal vettek körül a barátai és tisztelői.

A következő években a magyar népeletről vett tárgyakat festett Munkácsy. Így keletkezett 1875-ben a Falu hőse s az Ujjonozás című képe, valamint az ugyancsak Amerikába vándorolt Műteremben című alkotása. De az igazi Munkácsy csak ezután kezdett kibontakozni a párisiak szeme előtt, amikor a kisebb enteriőrök helyett nagyvonalú képekre tért át. Az első ilyen kompozíciója Milton volt, amely 1878-ban a párisi Szalon díszermét vitte el. 1879-ben Münchenben pedig aranyérmét kapott. Ez a kép most a newyorki Lennox Libraryban van. Egy év múlva készült el a Krisztus Pilátus előtt, miközben a Colpaeni részlet és Két család című kisebb képeket is megfestette. Párisban született meg a Kálvária, majd a Mozart című nagyméretű festménye, azonkívül több arckép, köztük a Liszt Ferenc portréja is. Munkácsyt hazulról is elhalmozták megrendelésekkel és ezek a képek mind Párisban készültek és keltettek előbb általános elismerést. A milléniumi év alkalmából a magyar kormány megbízást adott neki a Honfoglalás megfestésére és ezt a képet is Párisban alkotta meg Munkácsy. A megfestített munká-

denie. A harcokosi legnagyobb ellensége a páncéltörő ágyú, valamint a páncéltörő és a nehézpuska. A páncéltörő ágyúk, bár nem nagy ürmértékűek, de rendkívül nagy erővel csapnak be a tankokba és a legfőbbször átütik a páncéltárat. Sokszor egyetlen találat elég ahhoz, hogy teljesen harc képtelenné tegye a harcokosit, mert a becsapódó lövedék felgyújtja a tank belsejét. Ilyenkor a tank „kiég”.

A páncélosok ellen hatásosan alkalmazzák az első vonalakba előrevont légvédelmi ágyúkat is.

A páncéltámadás elhárításának egyik és legfontosabb alapfeltétele az elhárító fegyverek helyes alkalmazása. E fegyverek csak akkor lehet számítani, ha jelenlétükről az ellenségnek nincs tudomása. Ez azt jelenti, hogy mindaddig hallgatniuk kell, amíg az ellenséges páncélosok támadásra nem indulnak, nehogy idő előtt magukra zúdítsák az ellenség tüzeit és ezáltal megsemmisüljenek.

A fenti kép csak hézagosan mutatja a korszerű hadsereg fegyvereit és azok alkalmazását — hiszen a tengeri haderőt be sem mutatja — de így is látható, hogy a modern háború mennyi harci eszközt vesz igénybe.

ban kimerült művész hiába figyelmeztették az orvosai és barátai, Munkácsy hihetetlen szívósággal dolgozott tovább és megfestette 1894-ben az Andrásy grófok terebesi sirbilitjának kápolnája részére a Szentasszonyok a keresztánál című oltárképet, majd 1896-ban az Ecce Homo-t Ez volt az utolsó, talán legnagyobb szerű alkotása. Túlfeszített idegei felmondták a szolgálatot.

A magyar közvélemény élénk érdeklődéssel kísérte mindig a Munkácsy-képek sorsát és érthető figyelemmel fordult most az elvesztett képek visszaszerzéséért indítandó mozgalom felé.

Capitol mozi

Furi kapitány

VICTOR McLAGLEN
BRIAN AHERNE
JUNE LANG
PAUL LUKAS

a főszerepekben

Szenzációs film az ausztráliai deportáltak életéből

Apollo mozi

Anyai szeretet

A német filmgyártás egyik legnagyobb, legszebb és legmeghatóbb alkotása. — A főszerepekben: Käthe Dorsch, Hörbiger Paul, Wlof Albach-Retty.

Megjelent a mezőgazdasági megyósításról szóló kormányrendelet

Bucurestiből jelentik: Gigurtu Ion miniszterelnök elnökletével minisztertanács volt, a mely elhatározta, hogy az összes érdekelt tárcaikat bevonja a mezőgazdasági problémák sürgős megoldásának érdekében. Ennek a minisztertanács határozatának értelmében a miniszterelnök aláírásával a következő rendeletet bocsátották ki:

1. A július 7-i 1717. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján az aratási, betakarítási és gabonanevelési elvégzésére vonatkozó munkálatok elvégzésére elrendelik a mezőgazdasági megyósítást.

2. Ennek az akciónak legszorosabban kell a hadsereggel együtt működnie, a erre vonatkozólag már bizonyos leszerelések történtek a nagyvezérkar 3. számú rendelete alapján, b. egyes újabb katonai kontingenseket fognak meghatározott időre szabadsággal, c. a munka és szállítási osztályok, valamint, d. a katonai előkészítők és e. a helybenmozgósítottak a prefektusok rendelkezésére fognak állani e munkák elvégzésénél, f. autókat, kocsikat és egyéb járműveket kell e célra szükség szerint rendelkezésre bocsátani.

3. Hogy a munka megszervezése kellő formában és minden zökkenő nélkül történhessen

a. A prefektusoknak meg kell szervezni a maguk megyéjét, ők felelősek azért, hogy a megyében a munka kellő időben és pontosan elvégeztessék, mert egyetlen szem búzának, vagy gabonanevelésnek sem szabad veszendőbe mennie.

5. A prefektusok minden megyében megszervezik a mezőgazdasági munkaerőket, érintkezésbe lépnek a helyi katonai parancsnoksággal, hogy megfelelő katonai munkaerő és a katonai kincstárakhoz tartozó járművek rendelkezésére álljanak, ami biztosítja az aratást, a betakarítást és az elraktározást. A prefektusnak jogában áll azokat is felhasználni e munkák elvégzésére, akik nem tulajdonosai, vagy birtokosai annak a földnek, ahol a betakarítási és aratási munka folyik és különös tekintettel kell gondját viselni a bevonult, vagy koncentrált gazdák földjeinek.

4. A munkák elvégzéséért a föld tulajdo-

nosa 20 leít fizet naponta az egyes munkaerő élelmezésének megváltására és 45 lei napi munkabért, 100 leít naponta a kocsik igénybevételeért, a lovakat és más állatokat pedig természetben köteles élelmezni.

Akiknek a hadsereg részére lovat, vagy más állatját elrekviráltak, vagy aki koncentráltva van, vagy be van vonulva, mentes e díjak fizetése alól.

5. A katonai előkészítőket összegyűjtik csoportokba és így használják fel a mezei munkára. Ezeknek fizetéséről és élelmezéséről a belügyminisztérium gondoskodik.

6. A munkák lelkiismeretes és hazafias szellemtől fűtött gondossággal történő elvégzését elsősorban a királyi helytartó ellenőrzi az alárendelt megyék területén. Ezenkívül a katonai parancsnok is, aki a katonai egységeknek megmagyarázza, hogy ez nem személyes érdekből folyó tevékenység, hanem a nagy nemzeti érdek szolgálatában áll és amíg ők más földjén végzik el az aratás, cséplés és betakarítás munkáját, addig az ő földjeiket hasonlóképpen más ott szolgálatot teljesítő katonatársaik végzik.

7. A mezőgazdasági kamarák és intézmények vezetői, valamint a prefektusok lehetőleg állandóan tartózkodjanak a munkálatok közelében, kint a földek, a munkások között, hogy jelenlétükkel is kihangsúlyozzák a munka fontosságát.

8. Az előkészítő parancsnokok és kiképző tisztjei hasonlóképpen a munkák elvégzésének helyén kötelesek tartózkodni és a munka elvégzésére felügyelnek.

9. A katonai előkészítők kiképzését szeptember hónap elejéig felfüggesztették.

10. A csendőri és rendfenntartó hatóságok ügyeljenek arra, hogy a munka nyugodt menetét senki meg ne zavarja.

11. A miniszterelnök és a kormány tagjai meg vannak győződve arról, hogy az ország minden igaz polgára átérzi ennek a nagy hazafias tevékenységnek fontosságát és mindenki teljes odaadással teszi meg kötelességét.

Gigurtu Ion miniszterelnök.

A minisztertanács foglalkozott az egyes tárcaik nacionalizálásának kérdésével

Lebélyegzik a hullföldön levő petróleum részvényeket Az uralkodó kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt

Bucurestiből jelentik: Ofelsége főudvarnagyi hivatalának 48. számú jelentése. Ofelsége a király július 17-én munkakihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Mihail Gh. tábornok szárnysegéd, helyettes miniszterelnököt és Pais Nic. ellentemernagy-adjutáns tengerészet és légügyi minisztert. A délután folyamán Rozin Gh. tábornok jelent meg az uralkodó előtt.

Gigurtu Ion miniszterelnök elnöklete alatt szerdán este 18 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács megvitatta azokat az irányelveket, melyek a különböző tárcaik nacionalizálására vonatkozik az államélet új rendszerében. A minisztertanács meghallgatta a különböző miniszterek jelentéseit, különös figyelmet szentelve a nemzetgazdasági és pénzügyi tárcaik részéről adott felvilágosításoknak, amelyek nyomán a szükségesé váló rendszabályok elbelleptetését elrendelték. A minisztertanács 20 óra 20 perckor ért véget.

A nemzetgazdasági minisztérium köriratot küldött Románia összes külföldi követségeihez és Ion-

zulátusaihoz, közölve velük, hogy intézkedjenek a külállamokban levő román petróleumrészvények kelendő időben történő lebélyegzéséről.

A munkügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amellyel július 15-ével újabb a Társadalombiztosító Intézetnél időlegesen alkalmazott személyzet elbocsátását rendeli el.

A tanítók országos kongresszusa elhatározta, hogy a tanítók egy napi fizetésüket ajánlják fel a menekült tanítók és családtagjainak felségélyezésére, azoktól pedig ruhaneműt, lakást és más természetbeni segélyt is rendelkezésükre bocsátanak.

Bucurestiből jelentik: Leon Gh. nemzetgazdasági miniszter a mai nappal rendeletet írt alá, amelyben kimondja, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban és az attól függő intézményekben a tisztviselők és alkalmazottak 1940 augusztus elsejétől kezdve a költségvetésben megállapított fizetésükön kívül semilyen formában és semilyen címen nem vehetnek fel más összeget, vagy díjazást.

Látogassa meg a Bécsi Őszi Mintavásárt

1940 szeptember 1. - 8.

Díjtalan beutazási vízum. 60 százalékos menetdíj kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50 százalékos visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33 százalékos menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon. A beutazási vízum iránti kérvények 1940. augusztus 9-ig benyújthatók. — Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucurestii képviseleténél: Str. Caimaitei 16, telefon: 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Bucuresti, Calea Victoriei 114, telefon: 5.12.80 és az ország összes utazási irodái által.

Ligeti Ernő:

Az ő kis katonája

Az Új Erdélyi Könyvek sorozatának legújabb köteteként jelent meg Ligeti Ernő új regénye, a melynek Az ő kis katonája a címe. Háborús regény, de voltaképpen semmi köze a háborúhoz. Amíg kint a harcokban északon, délen, keleten és nyugaton dúl a harc, addig ennek a regénynek története a csendes és nyugodt Prágában játszódik le. Női főszereplője egy birodalmi grófnő, egy asszony a negyvenes években, ragyogó szépség, gyermektelen, aki öreg és nem teljesen tökéletes férje mellett nem leli meg a boldogságot. Megismerkedik egy erdélyi származású magyar önkéntessel, aki nála lakik és akinek a virágzásban levő asszony szintén megtetszik. Nagyon kedves szövődik a szerelmi történet és a grófnő a férjét és minden befolyásos ismerőst is mozgósítja, csak hogy az ő kis katonáját mentől tovább távolítsa a harctérről. A nagy szerelemnek — legalább a fiú részéről — egyszerre mégis csak vége szakad. Megjelenik a színtéren egy fiatal leány, aki inkább a fiatalemberhez illik, mint a nálánál jóval korosabb asszony. Ligeti Ernő mint regényíró két évtized alatt számos értékes könyvet adott a közönségnek. Rózsaszüret című regénye nemrég a Déli Hírlemben látott napvilágot. Ez a legújabb regénye is az igazi irodalom fémjelését viseli magán. A közönség bizonyára szívesen és élvezettel fogja olvasni. (k. e.)

Renoválják a belvárosi artézi kutakat

Negyvenhét esztendő előtt a Belvárosban a római katolikus székesegyház előtt artézi kutat ástak és már abba akarták hagyni, amikor négy százhatvan méternyi mélységből langyos víz tört elő. A vizet megvizsgálták és megállapították, hogy az kén- és ezenkívül egyéb ásványi sókat is tartalmaz. A víz ivásra nagyon kellemes és azóta nemcsak a piacra jövő nép, hanem a környéken lakók is isszák. A városi vízvezeték, amely csak nemrég tisztította meg ennek a kútnak a lefolyását, elhatározta, hogy azt teljesen renoválja és ezt a munkálatot már megkezdte. A kúthoz, amelynek felső részét kupolás vasrostal borítja, lépcsős lejárattal építettek, hogy a víz ivását könnyebbé tegyék. Az artézi kút csövéhez könyöksövet illesztettek és arra láncon függő ivóedényeket erősítettek. Az ivás ezenkívül kényelmesen történhetik és az ivóknak nem kell a függőlegesen felfelé törő vízszugár fölé hajolni, mint eddig. Az artézi vízforrás körüli felső útréteget kibetonozzák és a felesleges vizet a városi csatornahálózatba vezetik le.

A beszarabiai és bukovinai váltók esedékességét december 31-ig meghosszabbították

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai számában legmagasabb királyi dekrétumot közöl. A dekrétum szerint mindazon természetes és jogiszemélyek számára, akik Beszarabia és Északbukovina jelenleg megszállott területein laktak, a váltók és kötelezvények esedékességét — bármilyen legyen a váltó, vagy kötelezvény kibocsátási helye, vagy az általuk kötött üzletkötés helye — 1940 december 31-ig meghosszabbították. Ugyancsak meghosszabbították azoknak a hasonló okiratoknak esedékességét is, amelyeknek fizetési helyeként a megszállott Beszarabia, vagy Északbukovina van feltüntetve. Bankok és hitelintézetek folyószámlái és határidőre, vagy látra szóló összegei nem esnek a dekrétum rendelkezései alá. A különleges megállapodások természetesen érvényben maradnak.

Javul az olasz-orosz viszony?

A közeljövőben kölcsönös megbeszélések alapján osztják fel az olasz-orosz érdekerületeket

Berlinből jelentik. A német lapok hosszabb cikkekben foglalkoznak az orosz-orosz viszony további alakulásának kérdésével. Megállapítják, hogy Németország és Szovjetország a múlt év augusztusában már megállapították életterüket, Róma és Moszkva között ez azonban mindezide-

ig nem történt meg. A német lapok szerint, éppen ezért rövidesen sor kerül a két állam képviselőinek találkozására, amikor is megtörténik az érdekerületek felosztása.

Ezt a hírt római illetékes körökben sem meg nem erősítették, sem meg nem cáfolták.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, fél-évre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 28-15.

Strandélet a Józsefvárosban

A Józsefvárosban is megindult már a strandélet. A népstrandot a módosi híd előtt ugyan még nem nyitották meg hivatalosan, de annak ajtaja nyitva áll mindenki számára. A fürdőzők, ha kedvező az idő, el is lépik a homokot, annál is inkább, mert másutt nem lehet a Bega-töltés és a folyó közt letelepedni. A fürdés is csak a volt strandfürdő előtt lehetséges. Mindamelllett az élet itt igen élénk, a közönség még trambulint is rögtönzött magának és e körül mindig nagy a tolongás. Különösen a fiatalok versenyeznek abban, hogy ki tud egy délután a legtöbbször a vízbe ugrani. Az ugródeszka előtt a víz meglehetősen mély és így az ugróknak nem kell becses kobakjukat féltetniük.

Eredeti megoldás a józsefvárosi napozó. Ugy látszik, a homokot annyit az ember, hogy már szinte nem is fér el. A leleményesek erre úgy oldották meg a kérdést, hogy a kabinok tetejét felhasználják napozónak. Különösen délutánokint csak úgy hemzseg a sok buzgó napozó ott a kabinok tetején. Ennek a helynek csak az a hátránya, hogy nem mindenki számára lehet napozó. Aki nem jó tornász, az hiába szeretné süttetni a hátát a magasságban. Kővéreknek sem nagyon ajánlható ez a hely. Ugyanis annak idején a kabinoknak nem azért csináltak tetőt, hogy itt napozni lehessen és ezért az is probléma, hogy vajjon a tető kibírja-e a napozót akkor is, ha az illető testsúlya meghaladja esetleg a száz kilót.

A másik hátránya mindennek az, hogy a ruhákat nem lehet sehová biztonságban lerakni. Így lehetőleg társaságban kell kimenni a strandra, amikor is egynek-egynek vállalnia kell a ruhaőr szerepét. Ha viszont az ember egyedül megy, akkor egyik szemmel mindig a ruha felé kell kacsingatni. Ez persze izgalmasabb teszi az úszást, de nem mindenki szereti az ilyen izgalmat.

Különbön is egy igen érdekes szokás kezd kialakulni a Bega partján. Az emberek hazulról már fürdőruhában jönnek ki a strandra. Így hát nem szabad meglepődnünk azon, ha délutánokint különösen a Preyer utcán túl folyton félméztelen emberekkel lehet találkozni. Kérdeztünk valakit, hogy vajjon ez mire jó? Azt a választ kaptuk, hogy így legalább nem loppják el a ruháját. És ebben igazat kell adnunk neki. (g.b.)

Sohasem tudhatod, hogy ki hallgat ki.

KIRÁLYI KIHALLGATÁSOK. Bucurestiből jelentik: A főudvarnagyi hivatal 48. számú jelentése: Ofélsége II. Carol király szerdai munkakihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Gh. Mihail tábornok, miniszterelnökhelyettes, Pais Nicolae ellentengernagy légügyi és haditengerészeti miniszert és Rozin Gh. tábornokot.

A görög trónörökös keresztelője. Athénből jelentik: Az újszülött görög trónörökös szombaton keresztelik meg. A görög főherceg a keresztelésben Constantin nevet kapja, mert nagyatyja után nevezik el. A keresztapai tisztséget a szárazföldi, tengeri és léghaderő egy-egy tábornoka látja el.

Románia követe a francia külügyminiszternél. Vichyből jelentik: Baudoin francia külügyminiszter kihallgatáson fogadta Franasovici Richard, Románia franciaországi nagykövétét.

Török-német gazdasági megállapodás. Isztabulból jelenti a DNB, hogy Németország és Törökország között kereskedelmi egyezményt írtak alá. Ennek értelmében Törökország nagyobb mennyiségű gyapotot és mezőgazdasági terméket szállít Németországnak és ennek ellenében gépeket és gépalkatrészeket kap.

— Mária királyné halálának évfordulója. Két esztendő múlt már el azóta, hogy Mária királyné, nehai Ferdinánd király özvegye, az uralkodó édesanyja, örök álmorra hunyta le szemét. Bár a mostani rohanó világtörténelmi események háttérbe szorítanak és feledtetnek sok nemes érzést, mindazonáltal a kegyelet újra emlékeztetbe idézi Mária királynét. Mint uralkodó, anya és asszony egyformán nagy volt népe szemében, aki életével

példát mutatott. Amíg élt, mindig arra kérte a Mindenhatót, engedje meg, hogy emelt fővel járjasson az emberek előtt, hogy büszkén és félelem nélkül nézhessen mindenki szemébe. És ha eljön az utolsó óraja, keserűség nélkül, könnyű lélekkel indulhasson a végső útra. Az Isten kegyes volt hozzá, megérthette vágyai beteljesülését, felnevelhette gyermekeit, boldog volt. Az évforduló alkalmából a kegyelet és együttérzés fordul a királyi palota felé, ahol a király gondol feledhetetlen édesanyjára.

(—) A miniszterelnök kihallgatáson fogadta a bucarestii olasz követet. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség hivatalosan közli: Gigurtu Ion miniszterelnök július 17-én fogadta Pellegrino Chigi bucarestii olasz nagykövetet, majd Balan Nicolae erdélyi metropolitát, akinek kifejtette, hogy a legnagyobb mértékben áll az orthodox egyház és különösképpen az erdélyi egyház rendelkezésére, mert ez utóbbi volt mindenkor fákllyavívője a román szellemnek Erdélyben.

Engel Endre fotóstudiója

I. Piata Libertatii 4 sz. — Telefon: 34-30.

Műtérni felvételek művészeti kivitelben

KINOFOTO

Filmfelvételek lakodalmak, családi ünnepélyek és gyermekről otthon.

— Arató diákok. A soproni Mezőgazdasági Intézetnél hatvan magyar középiskolás diák jelentkezett és följajánlotta önkéntes szolgálatait a mezőgazdasági munkákban való segédkezéshez. Hatvan magyar diák ment el kevétközönek a nagy aratáshoz, hatvan fiatal szív muzsikája dalol a hullámzó búzatengerben. Milyen más típus ez, mint a strand homóján kéjesen nyújtózó, vagy a korzó forgatagában céltalanul döngő, „vakációzó” diák... Szó, ami szó... van ideje a pihenésnek és szórakozásnak, de a mi diákjainknak sem jelentene egészségi leromlás egy kis falumunka, egy kis népközösségi kevétközés... Ez az igazi készület az élet aratására...

— Magyarországon vállalat alakult a textil-hulladék gyűjtésére. Budapestről jelentik: A magyar textilipar a hulladék gyűjtésére külön vállalatot alapított. Ez a vállalat rövidesen megkezdí működését. A textil-hulladékok gyűjtésére az egész országban „rongy napokat” rendeznek.

— Eltávolítják a zsidó és volt zsidó tanerőket. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumban most dolgoznak a zsidó, vagy kikeresztelkedett zsidó tanerők kimitatásának összeállításán. Ezeket tudvalevőleg eltávolítják az oktatói karból.

— Fejszével várta leánya udvarlóját. Az egyik rendőr előállította a gyárvárosi rendőrségre Dragani Laurentiu gyárvárosi, Lunai uca 32 szám alatti lakost, mert fejszével a kezében várta leánya udvarlóját. A rendőrség megindította az eljárását.

— Aratás Magyarországon. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli: Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter kijelentette az újságírók előtt, hogy az egész országban megkezdődött az aratás és hogy az rendben és nyugodtan folyik. A mezőgazdasággal foglalkozó katonák legnagyobb részét hazaküldték. Remélhető, hogy a termés beszállítása és elraktározása is hasonló nyugalomban fog megtörténni. A terméseredmények általában kielégítőek.

Hogyan keletkezik és hogyan továbbítja a távolbalató a képet?

K. K. — Minden távolbalató joggal kérdezheti, hogy tulajdonképpen miként keletkezik és miként továbbítják a képeket? Saját szemével látja az élő, mozgó képet; készülke mindezt továbbítja és le is adja. A „Telefunken” gyár egyik mérnöke kérdésemre a következő választ adta: Bár a távolbalató a rádiótl alapszába véve nagyon különbözik, annak dacára szoros összefüggésben áll vele és a kettő egymás nélkül tulajdonképpen elképzelhetetlen. A távolbalatónál is megkülönböztetünk egy adó és egy vevő készüléket. A távolbalató közvetítés nem adja le a képet egyszerre, hanem kb. 200.000 árnyalati pont leadásának összesítéséből keletkezik a kép. A közvetített kép 441 sorból és soronként 500 árnyalati pontból áll. A közvetítő a felvett képet egy fényképező cellába továbbítja; ennek tulajdonsága, hogy átalakítja a felvett fényt villamos árammá. Minden egyes kép számtalan fényárnyalattól áll. Így a villamos „szem” a szőke haját világosnak, a barna cipőt sötétnek, a kék ruhát majdnem feketének látja. A világos fénypontokat gyengébb, a sötéteket pedig erősebb villamos hatásban továbbítja. Minden villamos hatás egy-egy képelemet közvetít, a melyet egy felerősítőn keresztül a távolbalató központba továbbítanak. A villamos hullám átalakul rádióhullammá és azon az úton jut el a már sok ezer távolbalató készülékbe. A vevő készülékben a Braun féle csövek segítségével a hullámok által közvetített árnyalati pontok ismét „sorba állanak”, de olyan végtelen gyorsasággal, hogy az emberi szem csak az egész képet látja és fogja át.

Amint láthatjuk, egy szakember véleményét kellett kikérnünk, hogy végeredményben megtudjuk mennyire tökéletes is az emberi szem; tökéletlen már azért is, mert nem képes mindent felvenni, amit a valóságban lát.

— Beismerő vallomást tett az elvetemült fiatalokú gyilkos. Bucurestiből jelentik: Beszámoltunk arról, hogy megdöbbentő rablógyilkosság történt a fővárosban, ahol ismeretlen tettes meggyilkolta Brighila Sita 70 esztendő özvegyasszonyt, majd pedig a lakást kirabolta. A fővárosi rendőrség bünyügi osztálya eredményes munkát végzett, mert már sikerült a tettest letartóztatnia. A kegyetlen bűntényét Florescu Anghel 17 éves fiatalember követte el, aki csak nemrégiben szabadult ki a szamosujvári javítóintézetből. A rendőrség megállapítása szerint Florescu Anghel, mintegy két héttel ezelőtt hocsátották el a javítóintézetből és ekkor Bucurestiben lakó bátyjához utazott. Néhány nappal később ellopta bátyja zseboráját, majd nyomtalanul eltűnt. Mint kihallgatása során elmondotta, több ismerőssel találkozott, akiknél kártyázni kezdett. Eljátszotta pénzét, a lopott órát, végül pedig a saját magán lévő ruhát és cipőt is elkártyázta. Ekkor ötölt észbe, hogy kirabolja Brighila Sita asszonyt, akit már régebben ismert. Azzal az ürügytel, hogy a rendőrkerületről küldték, bebocsátást kérte a lakásba, az öreg asszony azonban nem volt hajlandó az ajtót kinyitni. Erre eltávozott, éjfél körül belopódott a házba, majd a hajnali órákban a konyha egyik betört ablakán keresztül a konyhába hatolt. Itt megvárta, amíg áldozata felkelt, majd, amikor a mitsém sejtő matróna a konyhába lépett, egy hűvölgáddal késsel többször fejbesújtotta. Brighila Sita nemsokkal később kiszervizolt. Ezután lehúzta újjáról az aranygyűrűt, míg a lakásban 520 lei készpénzt, egy tucat ételajlat, két kilogram cukrot, két kilogram lisztet, három asztalterítőt és néhány dekaqram kávét zsákmányolt. A házból sikerült észrevétel nélkül kijutnia. A fűszerárut 100 leirt értékesítette, utána pedig ismét felkereste társait és a rabolt pénzt elkártyázta. A fiatalokú rablógyilkos a bűntettet minden kertelés nélkül bevallotta.

Partie kiárutás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyem-aisónemű, darabonként is. Délelőtt 9-től, délután 6 óráig. A

„Tricorom”

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási út)

— Megkésztereződött az albán köolajkivitel. Az olasz lapok beszámolnak arról, hogy Albánia köolajtermelése az elmúlt esztendővel szemben ötvenszázalékkal emelkedett, ami az új olasz gazdasági rendszer és az új technikai berendezések eredményének tulajdonítható.

Szovjet tábornok a modern háboru művészetéről

A DNB jelentése szerint a Krasnaja Svezda, a vörös hadsereg lapja, Tatarcenka repülőbrigád tábornok cikkét közli „A modern háboru művészetének új jellegzetességei” címen. A cikk szerzője részletesen taglalja a német hadműveleteket, amelyek a német hadsereg villámgyors akciójának s hatalmas fölényének köszönhetőek — majd megállapítja, hogy a német hadvezetés meg tudja valósítani az új haditechnika lehetőségeit, amelyek 1914-től 1918-ig mutatkoztak meg. A németek — írja — teljesen új módját találták fel a repülőgépek és harcicoskik alkalmazásának, a motorizált szállítások felhasználásának, a rádióknak és a repülőgépen történő csapat- és utánpótlásszállítások mennyire kitűnően beváltak. A „függőleges” bekerítés bizonyította értékét még az olyan sűrűn lakott országokban is, mint Hollandia és Belgium. A német előnyömlés bebizonyította, hogy a repülőgépen történő csapat- és utánpótlásszállítások mennyire kitűnően beváltak. A „függőleges” bekerítés bizonyította értékét még az olyan sűrűn lakott országokban is, mint Hollandia és Belgium. A jelenlegi háború — fejezi be cikkét az orosz tábornok — nem döntötte meg a régi katonai művészetet, de továbbfejlesztette a hadművészet tudományát és teóriáját.

— Márton Áron erdélyi püspök elvállalta egy székely házaspár huszadik gyermekének keresztapását. Kézdivásárhelyről jelentik. Dani István háromszékmezei, lemhenyi birtokos feleségének a napokban született meg a huszadik gyermeke. A székely házaspár az elmúlt vasárnap tartotta meg a keresztelést s a ritka családi ünnepeken a szülőkön és a tizenhat éves gyermekek közül nagyszámú rokonság is részt vett. A keresztapáságot Márton Áron erdélyi római katolikus püspök vállalta, aki keresztfiának egy kézírással ellátott fényképet és ötezer lelt küldött, egyben helyettesítésével Fekete János gelencei főesperest bízta meg. A keresztelést a környék papságának fényes segédletével a főesperes végezte.

— A háborúra készülő Japán az amerikai sajtó tükrében. A New-York Times tokiói levelezője, Hugh Byas érdekes beszámolót küldött lapjának a távolkeleti, — illetve Amerika számára — a nyugati helyzetről. A tudósító szerint Japánban állandóan erősödik a Németország melletti hangulat, másrészt pedig egyre nyíltabban hangsúlyozzák, hogy a keletásiai gyarmatok előbb utóbb Japán protektorátus alá fognak kerülni s legfeljebb ennek módja tisztázatlan ezidőszent.

— Román kikötőkben tilos a fényképezés. Bucurestiből jelentik: Pais ellentengernagy, szárnység, tengerészeti és légügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben megtiltja a tengeri és folyami kikötők közelében a fényképezést, festést és általában rajzok, vagy skiccek készítését, kivéve azokat, akiknek erre vonatkozólag különleges engedélyük van. A rendelet ellen vétőket 2 évig terjedhető börtönnel és 1 millió leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

— A nemzetnevelésügyi minisztérium új vezértitkára. Bucurestiből jelentik: Caracostea nemzetnevelésügyi miniszter Marcu Alexandru professzort a minisztérium vezértitkárává nevezte ki.

Hangcsautól a szárazföld felé hatolnak a japánok

Sanghaiból jelentik: A japánok koncentrikus támadása a legnagyobb erővel folytatódik. A hangcsautól gólfban Niuku felé nyomulnak előre. Számtalan parti erődöt elfoglaltak és a mintegy 50 kilométeres szélességben partraszálló japán egységek mélyen behatoltak Kína belsejébe.

— Olasz munkások Németországban. Münchenből jelentik: Mint ismeretes, a német és olasz kormányok közt megállapodás jött létre, hogy 20.000 olasz munkás érkezzen rövidesen Németországba, hogy a német iparüzemekben elhelyezést nyerjenek. Ma érkezett meg Münchenbe 640 olasz munkás személyében az első turnus. Ezeket Rosenheim gyártelepén fogadták, majd nyomban szétosztották a csoportot a különböző délnémetországi gyárakba.

— Beomlott egy bánya és hatvanhárom bányász életét veszítette. Newyork. A DNB-iroda jelentése szerint, Pennsylvania államban, Somannál egy bánya beomlott s hatvanhárom bányász életét veszítette.

— Éjjel is hivatalban vannak az angol miniszterek. Londonból jelentik: Churchill miniszterelnök az alsóház ülésén egy hozzáintézetett kérdésre kijelentette, hogy felkerésére azok az angol miniszterek, akiknek tárgyuk a hadviselésrel bármely vonatkozásban állanak, az éjszakai órákat is hivatalukban töltik.

LEGUJABB

Fajvédő törvényt adott ki a francia kormány

Vichyből jelentik: A francia kormány ma két dekrétumot adott ki. Az első dekrétum kimondja, hogy a jövőben senki nem lehet közgazdászati tisztviselő Franciaországban, ha nem tudja kimutatni etnikai alapon francia állampolgárságát: tehát

ha nem tudja bizonyítani, hogy francia apától származik.

Nem vonatkozik ez a rendelkezés azokra, akik a francia hadseregben harcoltak, vagy akik egyenes ágú leszármazottjai azoknak, akik a francia hadsereg katonái voltak. Mindazon katonai és polgári tisztviselőket, akik ennek az előírás-

nak nem felelnek meg, állásukból elbocsátottaknak tekintik és

eddig szolgálati éveiknek megfelelő kártalanítási összeget kapnak.

A második dekrétum, mely államtörvény jellegű, a francia kormánynak jogot ad ahhoz, hogy 1940. október 31-ig bármilyen polgári, vagy katonai tisztviselőt elbocsáthasson állásából, dacára, hogy erre vonatkozólag ellentétben álló törvények és rendeletek állnak fenn. Azokat a tisztviselőket, akiket a rendelet alapján elbocsátanak, 3 hónapi fizetésükkel, mint végkielégítéssel kártalanítják.

Roosevelt támadja az amerikai sajtó egy része

Newyork jelentik: Roosevelt harmadik jeöltetésével kapcsolatban a newyorki sajtóban megoszlanak a vélemények. A Newyork Daily News feltétel nélkül elfogadja a demokráta párt határozatát, míg a Daily Mirror és a Newyork Herald Tribune élesen bírálja Rooseveltna

gatartását. A Newyork Times már nyíltan támadja Rooseveltet és szeméretet, hogy lábbal tiporja az USA hagyományait és úgy akarja feltüntetni személyét, mint aki nélkülözhetetlen.

(Rador)

UZ BENCE

Nyíró József regényének füzetes kiadása nagy tetszésre talált a közönség legszélesebb rétegeiben. A teljes regény 13 füzetből fog állni, így az olvasók 52 leírt teljes regényt kapnak. Vidéki előfizetőinknek is szívesen elküldjük a füzeteket a portó megtérítése ellenében. Ezért arra kérjük vidéki olvasóinkat, hogy postautalványon, vagy bélyegben küldjenek be 55 leit, aminek ellenében elküldjük az eddig megjelent füzeteket és azután folytatólagosan a hetenkint megjelenő folytatásokat.

— Új német villamos lokomotivokat gyártanak. Berlinből jelentik: Az A. E. G. hönigsdorfi gyárban villamos lokomotivokat készítettek, melyeket gyorstehervonat-szerelvények vontatására használnak fel. Az új villamos lokomotivokat már üzembe is helyezték. Ezeknek 6 tengelye van, súlyuk 120 tonna, 4200 lóerős motorral dolgoznak és sebességük 77 kilométer óránként. Miután ezeknek a villamos lokomotivoknak igen hosszú távot kell befutniuk, villamos féket alkalmaztak rajtuk.

Vigyázz, hogy mit és hol beszélsz.

(—) Régi városi nyugdíjas halála. Weisz Jakab, a városi vízvezetéki és csatornázási vállalat nyugdíjas műszaki alkalmazottja, hetvenkét éves korában meghalt. Weisz Jakab képzett építőmester volt és mielőtt a város szolgálatába lépett, magánékeknél dolgozott. Hivatásán kívül sok időt áldozott az önkéntes tüzoltóságnak és a különböző társadalmi egyesületeknek. Halálát gyászolja özvegye, született Gordos Erzsébet, három leánya, unokája és nagy rokonsága. Temetése ma, pénteken délután félhét órákor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájában.

(—) A járványkórház betegei. A temesvári járványkórházban június elsején ötven beteg volt és pedig huszonkilenc férfi és huszonegy nő, a hónap folyamán felvettek még huszonnyolc férfit és huszonegy nőt. Az egész hónap folyamán összesen nyolcvankilenc beteget volt a járványkórháznak. Ezek között volt tizenegy tüdőbajos, a többi vörhenyben, tifuszban, orbáncban, fültőmirigylobban és diftériában szenvedett. Június végéig, mint gyógyultat elbocsátottak harminc férfit és tizenöt nőt, összesen negyvenöt egyént, két nő pedig meghalt. Június 30-án maradt a járványkórházban ötvenkét beteg, akik között huszonhét férfi és huszonöt nő van.

— Felszabadulnak a hadsereg részére zárolt árúk. A nemzetgazdasági minisztériumban Dragomir ezredes elnöklete alatt értekezlet volt a hadsereg által zárolt árú tárgyában. Megjelentek az értekezleten a kereskedők és gyárak képviselői is. A döntés szerint a blokárt árúból a hadsereg sürgősen fedezi szükségletét és nyomban fizeti a vételárát, míg a továbbra is zárolva maradt árú felszabadul a zárolás alól és a polgári közönségnek adható el

— Új vezértitkárok a pénzügyminisztériumba. Bucurestiből jelentik: Leon pénzügyminiszter két új vezértitkár nevezett ki a pénzügyminisztériumba, Dometrescu Eugen, a bélyegosztály volt főnöke és V. Dimitriu az egyenes osztály volt főnöke személyében.

(—) Hatvan százalékos utazási kedvezmény az őszi lipcei mintavásárra. Az augusztus 25-én megnyitott lipcei őszi mintavásárra a német államvasutak vonalain hatvan százalékos kedvezménnyel lehet utazni. Az utazási kedvezmény három hónapig marad érvényben és az utazást bárhol meg lehet szakítani. A jegyfuzeteket az utazási irodákban lehet beszerezni, de ezeket márkaértékben kell kifizetni.

(—) Tisztviselői elbocsátások a városnál. A belügyminiszter rendeletére Temesvár városnál felülvizsgálták a tisztviselők etnikai származását és ennek folyamánaképpen hat nem árja származású tisztviselőt felmentettek állásától. A hat tisztviselőnek tegnap kézbesítették a szolgálat alól való felmentésükről szóló végzést. Arra vonatkozólag, hogy az illető tisztviselők szerzett jogainak elismerése, esetleg az azokról való kárpótlása miképpen valósul meg, még nem történt döntés.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Weisz Jakab, városi nyugdíjas 72 éves, Lakatos Józsefné született Stancius Ida 58 éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Ila István kötelverő Lajos nevű fia és Heksch József kereskedő László Károly nevű fia.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁI

Pénteken, július 19-én a következő gyógyszer-táruk tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salvator gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Péntek, július 19.

APOLLÓ: Az anyai szeretet (német film).
CAPITOL: Fury kapitány (angol film).
CORSO: A nyugati villámháború (német film).
SCALA: A nyugati villámháború (német film).

KÖZGAZDASÁG

Időszerű mezőgazdasági munkálatok

Írta: SZUCS PAL

A június havi kedvezőtlen időjárást július elején kedvező idő váltotta fel, ami lehetővé tette kalászos növényeink erőteljes fejlődését, úgy, hogy már július 10-ike körül — vidékünkön bar szokatlanul késő időben — a búza aratása megkezdődhetett és amint a jelekből következtetni lehet, középtermésre számíthatunk.

A búza kévét hordassuk a keresztekkel — ha már jól megszáradt — kazalba, adjunk 8—10 nap szikkadási, helyesebben fermentálási időt és csak azután kezdjük meg a cséplést. Mielőtt csépléshez fogunk, vizsgáljuk meg még egyszer a cséplőgép minden alkatrészét, különösen a dob-síneket és olajozókat, nehogy a munka valamilyen ok miatt zavart szenvedjen.

Az azott kévét külön szárítsuk ki és külön is csépljük, semmi esetre sem csépljük a kicsirázott búzát az egészséggel. A raktárneveliséget gondosan tisztogassuk, azonkívül 5%-os formalin-oldaltalal, padlót fertőtlenítsünk és kellő szellőztetés után vékonyan terítsük ki a búzát, naponta lapátoljuk és hetenkint legalább egyszer Kalmár, vagy más szelektórást rostáljuk át mindaddig, amíg az tökéletesen megszáradt.

A raktár ablakaira tegyünk dróthálót és hagyjuk nyitva — esős időjárás kivételével — állandóan. Dróthálót az ablakokra azért ajánlok, mert a madarak odaszoknak és tömeges fellépésükkel rendkívül sok kárt okozhatnak.

A tarlószántás legsürgősebb elvégzésére a termelők figyelmét ismételnem felhívom. Ne hagyják meg a tarlót legelőnek, mert ez a legdragább legelő.

Július végén, de legkésőbb augusztus hónap elején lép fel a káposzta-szünög (Tipula clarea L.), továbbá a mezei szünög (Tipula paludosa és Pachyrrhina maculosa) és még sok más szünögféle, ezek különféle kerti vetemények, főleg saláta, burgonya, kel, karfiol, borsó, bab és a keresztes virágú növények gyökereiben tesznek kárt, de nem riadnak vissza attól sem, hogy magát a törzset megtámadják és szívásukkal tönkretesznek. Ezek ellen úgy védekezünk, hogy gyöngy- vagy Leghorn fajú tyúkokat, vagy kacsát viszünk a kertbe, ezek legbiztosabban és a legolcsóbban kiirtják, de azok a madarak, melyeket a téli időben etetőhelyeikkel odaszoktatunk, szintén hálások és az irtásban erősen közreműködnek. Vakondok és irték is hasznos tevékenységet fejtenek ki ebben az irányban, tehát kíméljük kertünk szorgalmas munkáit, amíg a túlszaporodás azt megengedi.

Jó eredményt értek el eggett mészpor kiszórásával is. Augusztus elején különösen a káposzta-lepke (Pieris brassicae) hernyóinak második generációja okoz rágasalással jelentékeny károkat. Aki ezen mohó étvágyal megáldott rovarok teljes kifejlődését minden védekezés nélkül bevárja, az csakhamar meggyőződik arról, hogy könnyelműsége miatt termése a rovarok áldozatává vált. Ellenük úgy védekezünk, hogy július végén, vagy augusztus elején, midőn az aracsyárga petecsomok láthatóvá válnak a levél alsó részén, letépjük és elégetjük, vagy kézzel a leveleken szétörzsoljuk, ha nem akarjuk a növényt levelétől, légzőszervezetétől megfosztani. Ha nem sok, akkor lehet a petéket ecset segítségével, denaturált szesszel, vagy Dufour-oldattal bekenni. Különösen az icén, midőn a páras levegő a fejlődésnek nagyon kedvez, tömegesen lépnek fel. Egy másik védekezési lehetőség: iskolás gyermekeknek a lepkek összefogása jövedelmező szórakozást nyújt.

Amennyiben a megelőző védekezési eljárásokat nem végeztük el, a hernyók elszaporodása alkalmával védekezni munkánk alig kecséget eredményel. Árzenes szerek alkalmazása is nyújthat védelmet, de ezek alkalmazása veszélyes az emberi és állati szervezetre, ezért olyan védekezést szert alkalmazunk, mely sem állatnak, sem embernek nem ártalmas, ilyennek bizonyult az 55C fokos, 100 liter vízben feldolgt 2 kg. zöld káli-szappan (kező szappan), 2 kg. égetett oltatlan mész és 3 kg. konyhasó. Vagy másik eljárás: 100 liter vízben 1%-os karbolineum és 2%-os klórmész oldatának kipermetezése.

Augusztus elején vetik a tavaszi repcét, melyet ha nem csávazunk 2%-os formalin-oldatban, a főit bolha vesztélyeztetni fejlődésében, sőt ha tömegesen lép fel, kipusztíthatja. Ellene úgy védekezhetünk, hogy csalétekül bevetünk egy széles sávot repcével és ha a rovarok lepetétek,

július közepétől kezdve a petékkel együtt gyengen leszántjuk, mely művelettel a rovarkárokkal szemben sikeresen védekezünk. Ezen munkával azonban nem szabad sokáig várnunk, mert ha azt idejekorán nem végezzük el, irtás helyett szaporítottuk a kártevő rovarokat.

Augusztus végén, szeptember elején lép fel a saláta-légy második generációja, németül Lat-uchfliege, tudományos nevén Chophila guava Meg. Ez képes az egész termés magját megsemmisíteni oly módon, hogy a tejréstben lévő magot, illetve annak nedvét kiszívja. Védekezhetünk ellenük 2%-os formalin-oldat, vagy közönséges víz kipermetezésével, gyakran permetezve. Nem szereti a háborgatást és más vidéket tisztel meg látogatásával.

Feltételezem, hogy a kukorica kapálása, fattyúnajtások kivágása időközben megtörtént és így a szemképződésnek nem alja útját semmi. A harmadszori kapálás nagyobb eső után előnyös hatást vált ki. A golyvakat éles késsel vágjuk ki és égessük el. A legbiztosabb azonban, ha az egész tövet kihúzzuk a földből és a golyva kimetszése után takarmányozzuk.

A zab érési ideje bekövetkezett és vágható állapotban van, nagyon ügyeljünk arra, hogy a kékék ne ázzanak meg, mert a szem elveszti világos sárga színt, könnyen dohosodik és értékéből sokat veszít.

A rozsos búkkönyv vetési ideje augusztus 20. körül van. A rozst légykár elkerülése végett szeptember közepén vessük, akkor tavaszra bőséges és jó takarmányt nyerünk.

A cukorrépában a drótféreg és nematódák lárvái rágasalással jelentékeny kárt okoznak. A nematódák ellen úgy védekezünk, hogy a legközelebbi vetési forgóba kukorica, vagy cirok kerül cukorrépa helyett. A drótféreggel 25%-os szalmiák-szesz oldatot locsolunk ki, kat. holdan-

Csökkent forgalom dacára egyes cikkekben szilárdultak az árak

A bucarestii kereskedelmi kamara heti helyzet jelentése

A bucarestii kereskedelmi és iparkamara legújabb heti jelentése a belföldi kereskedelmi forgalom nagymérvű és általános lecsökkenéséről számol be. Az árak alakulásával kapcsolatban a jelentés megjegyzi, hogy egyes olyan cikkekben, amelyekből a készletek nem kielégítőek, továbbra is árszilárdulások tapasztalhatók, viszont számos cikkben a kereslet hiánya árnyulást hozott, a legtöbb cikkben azonban az árak változatlanok. Az egyes cikkek forgalmáról a következőket közli a jelentés:

Gyarmatarúkban: a piac helyzete normalizálódott. Általában minden cikkből kielégítőek a készletek, kivéve a faolajt. A szappankészletek is most már kielégítőbbek, bár egyes minőségűek még mindig hiányoznak. Az árak általában változatlanok. Konzervhúsokban a készletek kielégítőek, a forgalomban szezonzerű megcsappanás tapasztalható. A hústalan napok számának emelésevel alig mutatkozik forgalomemelkedés, amit a zöltségek és frissfélékkel bőtermésével indokolnak. Italokban a készletek általában kielégítőek, a forgalomban esőkönnyű mutatkozik, amit a katonai koncentrációkkal magyaráznak. Az árak általában változatlanok. Beszárabba elcsatlósása, valamint a gyenge szőőtermés miatt a borárak emelkedése várható.

Gyapjúban: a piaci helyzet nem változott. A gyapjúgyűjtés országsszerte normálisan folyik. Mivel most még holt szezon van, a textilgyárak csak kis tételekben vásárolnak.

A gyapotpiacon a helyzet javult. A mezőgazda lakosság most aratási munkálatával van elfoglalva és így nem mutat érdeklődést. A szövetkezetek kis készletei teljes mértékben kielégítik a keresletet. Egyes ipari pamutfont-fajtákban továbbra is hiány van, a megnehezült import miatt. Cérnában holt szezon van. A gyárak a szükségletet teljes mértékben kielégítik, a nagy- és kiskereskedelem ártételezése teljes. Egyes külföldi cérnafajtákban és minőségekben változatlanul nagy a hiány.

Kézműárúkban: az üzlet teljesen visszaesett, a kereslet a normális alatt van. Még a maximált árcikkekben is alig mutatkozik számottevő forgalom.

kint 200 litert, vagy vágjunk burgonyát dara bokra, ezekben a drótféreg befúrja magát és korán reggel leszedjük, leforrva baromfiaknak nagyon jó takarmányt képez. Jó eredményt értek el holdankint 100 kg. mésznitrogén kiszórásával is. Ilyenkor, de gyakran július hó elején, lép fel a sziv és a száraz rothadás, répa-rozsda, levélfoltozás stb. betegségek. Ezeket különféle gombák fellepése idézi elő és 2%-os bordói léhez kevert 2 kg. kénpor permetezésével védekezünk.

A szőlőben peronoszpóra, lisztharmat (oidium) ellen preventíven kell védekezniük, vagyis mielőtt a betegség fellép, 2%-os bordói lét permetezünk ki minden eső után augusztus hó 15-ig, azután szüntessük be a permetezést, mert a beérés késlelteti. Csak szőlőiskolában szükséges a permetezés folytatása. Augusztus elején lép fel az ilonca és a szőlőmoly, főleg a fürtökben tesz károkat. Valamely arzénes szer kipermetezésével védekezünk ellenük.

Gyümölcsös. Azon fák ágait, melyeken túltermes mutatkozik, karózzuk alá, mert a gyümölcs súlya alatt az ág könnyen letörhet, ami az egész fa kipusztulására vezet. A fátaszpon-tot védjük meg rongy, papír vagy más burkoló anyaggal, nehogy a karó surlódási felületet képezzen, ami könnyen a fa rákosodására vezet. A lehullott, férges, beteg gyümölcsöt gyűjtjük egy fakadba, vagy hordóba, pálinkaégetés vagy ecet készítése céljából. Lehet belőle jó lak-várt is főzni. Alkalmas sertések, malacok takarmányozására is, ha nincsen túl rothadt gyümölcs benne. Almamoly és rügyfűró rovarok lárvái rontják meg a gyümölcsöt és lehull, ezekből most kibújnak a lárvák és a fa kérge alatt, vagy a fához közel a földben keresnek teli menedéket. A fákban lévő hernyók is keresnek teli menedéket, lemásznak a fáról, ezek megfogására enygyűrűt alkalmazunk a fákra, a már korábban ismertett módon, melyen a rovarok elpusztulnak. A levél- és vértetvek irtásával a már közölt módon továbbra is kell foglalkoznunk.

Legelő. Az elszórt trágyát beboronáljuk a földbe, egyenletesen, ha tömegesen található, hordjuk garmadára és kezeljük azt úgy, mint az istállótrágyát kell kezelni. Ha a terület bearmykolására eddig még akác- vagy diófát nem ültettünk, azok vgrehajtását ne mulasszuk el. Ezen fákat az itteni mezőgazdasági kamara minden községnek, vagy legelő-szövetkezeteknek cleson bocsátja rendelkezésére.

Bőr és lábbeli. A bórgyárak gyenge nyersanyag-ellátása nem változott. Talpbőrben a készletek és a termelés nem kielégítő, felsőbőrökben van elegendő. A cipőgyárak termelése teljes, a cipőkereskedők kellően vannak árval ellátva, azonban a forgalom nagy mértékben visszaesett. Még a maximált árú cipőkben is csekély a forgalom.

A pénzügyi kihágások bírságainak rendezése

A pénzügyi kihágások likvidálásáról jelenleg kért törvény intézkedik és pedig a kincstári tartozások felszámolásáról szóló törvény szerint az 1934 április 1. előtti kihágásokat lehet rendezni, míg a kihágási bírságok rendezéséről szóló törvény az 1934 április 1. utáni kihágásokról rendelkezik. Kérdés marad, hogy mi dönti el valamely kihágási tartozás időpontját. Három eset vehető számba: a tett elkövetésének, a jegyzőkönyv felvételének és a bírság esedékességének időpontja. Tekintettel arra, hogy a bírságfizetés megkönnyítéséről szóló törvény szerint mindazok a bírságok rendezendők, amelyek az arierat (általános kincstári tartozásokról szóló) törvény szerint nem rendezendők, már pedig ez az utóbb említett törvény kifejezetten a tett elkövetésének időpontjáról beszél, tehát abban a kérdésben hogy a két törvény közül melyik alkalmaztassék, az a döntő, hogy a kihágást 1934 április 1. előtt, vagy utána követték el.

— **Kötelesek a gyárak a repcemagot átvenni.** Bucarestből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium a növényi olajgyárosok tudomására hozza, hogy kötelesek minden mennyiségű repcemagot átvenni. A repcemagra vonatkozóan megállapították a Hivatalos Lap június 25-i 144. számában jelen meg. Azok a gyárak, amelyek visszautasítják a nekik felajánlott repcemag mennyiségét, szigorú bírságokat teszik ki magukat.

A nemzetgazdasági és mezőgazdasági minisztérium közösen tárgyalta meg az aktuális kérdéseket

A mezőgazdasági minisztériumban szerdán tartott értekezlet felülte az ország jelentékenyebb gazdasági kérdéseit és azokban határozatokat hoztak. Az egységes gazdasági vezetés céljából az értekezletre meghívták a nemzetgazdasági minisztérium képviselőit, mivel mind a két minisztérium — mezőgazdasági és nemzetgazdasági — közös miniszter, Gh. Leon vezetésével működik és a problémák mindkét tárca ügykörébe vágnak. Megemlékeztünk a búza, lús és tűzifa tárgyában hozott határozatokról. Ezekon kívül elhatározták, hogy a gyapjú és ga-

bonaellátás irányítása a Szövetkezeti Központhoz kerül. A gyapjúmennyiség felvásárlása végett a szövetkezetek egy milliárdos hitelt kapnak. Ugyszintén hitelt kap egy vásárló konzorcium a repec vásárlására. Az ételolaj tekintetében a belföldi olaj árának csökkentésére igyekeznek, míg a tehetősebb osztály külföldi olajat fog vásárolni. Elhatározták, hogy egyes ipari növények természetének serkentésére — így a len és kender esetében — a termelőknek prémiumot fognak adni.

Százezer leiben kérték megállapítani a búza vagononkénti árát

Bucurestiből jelentik: A nagy malmosok küldöttsége kihallgatáson jelent meg a földművelésügyi minisztériumban, ahol tanácskozást folytattak az új búzaértékesítési szabályok ügyében. A mezőgazdák azt a kívánságot terjesztették elő, hogy a búza vagononkénti árát legalább 100 ezer leiben állapítsák meg.

Hivatkoznak arra, hogy a munkáskéz hiánya, vala-

mint a gyengébb termés indokolja ezt. A minisztérium ennek ellenére is azt akarja elérni, hogy egy esetleges emelés a kenyér drágulása nélkül történjék.

Egylőre ebben a tekintetben még nem hoztak végleges határozatot, mert még előbb a fogyasztók képviselőit és a szakértőket is meghallgatják.

Ellenőrzik a külföldi cégek működését. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamarájához leiratot intézett, amelyben pontos kimutatót kér az egyes kamarák körzetében működő külföldi cégek itteni fiókjaira vonatkozóan. Az adatokra azért van szükség, hogy a minisztérium hatékonyabban ellenőrizhesse a külföldi cégeknek az országban való működését.

Előállatárak a Bánátban. Az exportra szánt állatok ára a Bánátban így alakultak ki: szarvasmarha 19—22, exportmarha 23—24, hizlalt marhák 25—26, borjú 30—32, sertés 120 kg.-on alúl 34—35, hizlalt sertés 120.-on feül 34—35, mangolicasertés 37—38, bánati angol-sertés 37—38, zsirsertés 45—46, juhok hat hónapnál fiatalabb 20—23, idős juh 10—12, vágó 13—14. Sertés zsír 60—62, hajtás 58—60 lei kg.-ként.

A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.02—49.47, palesztinai font 352.84—378.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.03—32.98, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz lira 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török lira 82.92—92.

A bánási gabonaárak. A bánási gabonapiac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 570, tengeri 530, napraforgómag 875 lei száziként. Kamille-tea 60—70 lei kilógramonként.

Több tordai gyár leállította vagy csökkentette üzemét

Tordáról jelentik: A körülmények kényszere miatt az utóbbi időben Tordán több gyár kénytelen volt vagy teljesen leállítani, vagy csökkenteni üzemét. A teljes üzemleállítást a „Sarmas” alabástromgyár kezdte meg, amely száznál több munkással dolgozott. A gyár különösen külföldre szállította áruit és az export-import megbénulása miatt lehetetlenné vált a külföldi szállítás ezért be kellett zárnia kapuit és összes alkalmazottait el kellett bocsátania. Ugyancsak leállította üzemét a Tompa Testvérek agyagedény és díszműáru gyára is, amely a legutóbbi időig is még 80 munkást foglalkoztatott. A gyár nem tudott hozzájutni a gyártáshoz szükséges anyaghoz és ezért kényszerszabadságra küldte munkáit és alkalmazottait.

A már leállított üzemű gyárakon kívül csökkentett létszámú munkásokkal és munkaidővel dolgozik tovább a cementgyár, üveggyár, a porcellángyár, az aranyosgyéresi szeg, téglá és cserépgyár.

(=) A szappan árát is maximálták. A temesvári Kereskedők Egyesülete figyelemzeti kiskereskedő tagjait, hogy a kormány a mosószappan árát is országosan maximálta. A háztartásban általában használatos mosószappan kilója esomagoatlanul a kiskereskedelemben 72 leiert árusítandó a fogyasztó számára és ehhez az árhoz csupán a két százalékos nemzetvédelmi illeték számítható. A esomagoalt kézmosó szappan a kicsinyben való eladásnál a fogyasztó számára 82 leibe kerülhet és a nemzetvédelmi illeték. Ezenkívül van még két gyengébb minőségű mosószappan, kevesebb zsirsav-tartalommal. Ennek az árát a kicsinyben való eladásnál 35—45 százalékos zsirsav-tartalommal 42 leiben, 60 százalékos terjedős zsirsav-tartalommal pedig 48 leiben állapította meg.

A tűzifavagonok kiállításának megrekamlálása. A tűzifa szállítására nézve kedvezményes feltételek vannak a vagonok kiállításának tekintetében. Ismertettük a vagonrendelések új rendjét és ez elsősorban a fuvarlevél letételéből áll. Ha a vagon kiállítása a megfelelő időben nem történik meg, úgy a rendelő a nemzetgazdasági minisztérium Birodalom koordinációs lemmulii névű hivatalához forduljon a fuvarlevél számának, az állomásnak a megjelölésével, hogy a minisztérium a vasut igazgatóságával együtt módot találjon az akadály elhárítására.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

Szerencsére azonban az angol tiszték, akik Kalkuttából jöttek, még láthatók voltak előttem.

Biztosra vettem, hogy azok odatartanak, ahová magam is töreksem. Az indiai városokban rendszerint csak egy olyan mulató van, amelyet a tiszték látogatnak. Ennek oka az, hogy nem akarják, hogy mulatósaiknak idegenek legyenek a tanúi. Ezenkívül el akarják kerülni azt, hogy dorbézolás során esetleg nagyon összebarátkozzanak az előkelőbb és jobb módú hindukkal.

Tudtam tehát, hogyha a tiszték nyomában maradok, akkor odajutok abba a mulatóba, ahol egészen bizonyosan megtalálom a férjemet is.

Nehány uccán át követtem őket, amikor egy fáklyákkal és gyertyákkal kivilágított ház előtt megállottak. A házból keleti zene hangjai süvítettek kifelé az éjszakába.

A tiszték csak néhány pillanatig tétováztak. Inkább azért állottak meg, hogy ruhájukat lesimítsák. Aztán beléptek.

Ott vesztegeltem még egy kicsit az ucca egyik sötét szegletében, aztán magam is az épületbe léptem.

Folyosóra jutottam, amelyen több szolga tartózkodott. Egyikük hindu nyelven szólt hozzám, de nem válaszoltam. Erre karjával mutatta az irányt, hogy merre van a bejárat.

A következő pillanatban bent állottam a mulató szalonjában.

Előbb meg kellett állanom, amíg a zene, bezed, ének, rikoltás hangzagyvalékában, a fojtó megeben, valamint a fáklyák, gyertyák és szivarok üstjében valahogyan tájékozódni tudtam.

Asztalok mellett társaságok ültek. Tiszték és olgári ruhába öltözött európaiak vegyesen. Minden asztal mellett ült egy-két, egyes helyen több

táncosnő. A terem különböző helyein a sivalkodó sípok és gargarizáló trombiták, továbbá a pengőhúros hangszerek és doromboló dobok zenéjére egyes táncosnők lejtettek és úgy kellették magukat a férfiaknak. Végül láttam, hogy a terem egyik sarkában egy csoportban gubbasztanak azok a táncosnők, akik még nem vettek részt a táncban és eddig nem kaptak meghívást egyik asztalhoz sem.

Csak ködösen láttam az egész képet és nem fedeztem fel azonnal Olivert. Nem is volt ez a céloom rögtön, mert előbb helyet kerestem magamnak, hogy hol ülhetnék le.

Oda igyekeztem hát a várakozó táncosnők csoportjához. Azok maguk közé tartozónak vélték engem és nyomban helyet szorítottak az egyik alacsony kereveten. Leültem és a két lábamat éppen úgy magam alá húztam, amint azt őik is tették.

Nem ismertek föl, hogy nem vagyok közülük való, mert az arcom éppen olyan sűrűn volt lefátyolozva, akár az övék.

A mellettem ülő táncosnő hindu nyelven szólt hozzám. Nem értettem, hogy mit mond és így nem is tudtam neki válaszolni.

Felelet helyett a két kezemet keresztbe tettem a keblemen és meghajtottam magamat, utána pedig jobb kezem mutató ujját az ajkamra illesztettem.

Ebből megértette, hogy fogadalmam tiltja a beszédet.

Különbösen sem értem rá törődni velük, mert most már alaposan szemügyre akartam venni a teremben szórakozó társaságot, hogy felfedezzem Olivert.

Asztalról asztalra siklott kutató pillantásom, azonban Olivert sehol nem találtam.

Már-már kétségek támadtak bennem, hogy mindaz, amit róla nekem Black hadnagyné mondott, nem igaz és csupa kitalálás. Hátha Oliver nem is jár ide és tényleg szolgálati ügyben tartózkodik olyan sokat Benáreszben.

Szinte banni kezdtem, hogy eljöttem ide és azon gondolkodtam, távozom a mulatóból, valamit szállodába megyek és ott töltöm az éjszakát, amíg kora reggel a hajóval visszaindulhatok Kalkuttába.

Még csak negyed óráig akartam várni.

A negyedóra már a vége felé közeledett, amikor a teremnek a bejárattal ellentétes oldalán ajtó

nyílt és azon belépett egy táncosnő és utána nyomban Oliver.

Ugy éreztem, mintha a szívem a torkomban verne.

Tehát mégis!

Hallottam, hogy az ilyen mulatók épületeiben szobák is vannak az ott lakó táncosnők részére. Bizonyos, hogy Oliver és táncosnője ilyen szobában tartózkodtak eddig. Ott aludták ki az előző mulatózást és most újabb dorbézolásra jöttek.

Nem láthatam természetesen semmit a táncosnő arcából, mert azt is sűrű fátöl fedte. Az alakja azonban szép sudár volt, a kezei és a lábai aprók. Kezesen ringó léptekkel haladt Oliver előtt, aki sietve követte.

A várakozó táncosnők csoportjával szemközi fal mellett egy nagy tükör alatt üres asztal állott. A táncosnő és Oliver egyenesen odasiettek, mintha azt az asztalt a személyzet nekik tartotta volna fenn. Valóban úgy is volt, mert alighogy helyet foglaltak, máris ott termett az egyik hindu pincér és mély meghajlással üdvözölte őket.

Oliver rendelkezett és a pincér eltávozott, hogy pár perc múlva visszatérjen és hozza a kívánt itálokat. Oliver előtt pezsgőt és hozzá karcsú poharat tett le. A táncosnőnek gyümölcsleléből készült indiai szörpöt szolgált fel.

A férjem szorgalmasan itta a pezsgőt, a táncosnő csak szücsölgette a maga édes nektárját.

Silla — mert bizonyos voltam benne, hogy csakis az lehet Oliver társaságában — időnként felállott és a zene ritmusára táncolni kezdett. Tánc közben azonban sohasem távolodott el messzire az asztaltól, mintha ezzel jelezni kívánta volna, hogy a tánc csakis gavallérjának szól. Tánc után mindig visszajött az asztalhoz és olyankor Oliver, aki már a második üveg pezsgőt itta, mindig pénzt adott neki.

A táncosnők egyike-másika, akik között ültem, olykor felkelt, valamely asztalnál szórakozó társaság elé penderült és táncolni kezdett. A tánc végén pénzt kapott és a legtöbbször intettek neki, hogy telepedjék a társaságba.

Azokban nem akadt a táncosnők között egy sem, aki Oliver asztala elé ment volna táncolni. Mintha ezzel elismerték volna, hogy Oliverre kizárólag Sillának van joga.

(Folytatjuk)

SPORTSEMÉNYEK

Lupas, a válogatott aradi származású játékos beszél a frankfurti vereség okairól

Lupas, a Glória volt kitűnő fedezetjátékos, mint ismeretes, egy év óta a bajnokságban, a Venus együttesében szerepel. Többször játszott a válogatott csapatban is. Most szabadságát tölti Aradon. Lupas tagja volt a Frankfurtban szereplő román válogatott csapatnak, amely mint ismeretes, súlyos 9:3 arányú vereséget szenvedett Németország válogatott együttesétől. A válogatott csapat aradi származású játékos a következőkben mondotta el véleményeit:

Remek utazás után érkezünk Frankfurtba. Gyönyörű tájakon keresztül vitt a vonat, de az utazás mégis fárasztó volt, úgy, hogy pénteken a megérkezésünk után a szokásos sétát is le kellett mondanunk, annyira fáradtak voltunk a fiúk. Péntekről szombatira virradó éjszaka légiriadó volt és mi is levonultunk a légoltalmi pincékbe. A légiriadó során a lakosság a legpéldáadóbb fegyelemmel, nyugodtsággal tartotta magát az utasításokhoz. A légvédelmi pincékben hallottuk az ágyúk dörgését, viszont bombabarobbanások nem történtek. Nagyszerű fogadtatásban volt részünk, operában, színházban és moziban jelent meg a csapat.

A mérkőzés a frankfurti városi stadionban folyt le 40 ezer néző előtt. A német csapat fiataljai a kitűnő bécsi származású rutinie Hahnemann vezetésé

mellett pompásan játszottak.

A német válogatott csapat taktikája sokkal jobb volt

és mire rájöttünk a német taktika ellenszere, az ellenfél már 4:0 arányban vezetett. A játék képe alapján nem érdemeltük meg a nagy gólarányú vereséget, a reális arány 5:3 lett volna. Csapatunk is nagyon sok támadást vezetett, sőt területi fölényt is kihasználta, viszont a német csapatnak minden sikerült. Egy-két húzás után kapunk előt a labda, utána védelmi hiba következett és a németek máris gólt értek el. A hosszú utazás okozta fáradtság, a Rapid játékosok Szabadkán történt 120 perces küzdelme ezeket a fiúkat még fáradtabbá tette, úgyhogy nem tudunk fitt kondícióban kiállni a küzdőterre, nekünk Venus játékosoknak pedig mindenesetre hiányzott a két hét óta elmaradt edzés.

Válogatott csapatunkból igazán jól Ploesteanu és Juhász játszottak. A németek megvoltak elégedve a csapat játékaival és ők is elismerik, hogy csapatunk a mezőnyben tetszetős, szép futballt játszik és a csapat technikás, képzett játékosokból áll.

Még a Venus csapatával kapcsolatban elmondja Lupas, hogy Jánossy az együttes edzője meghosszabbította szerződését és így ő lesz ebben a szezonban is a bajnokság edzője.

Augusztus negyedikén lesznek a bánsági ifjúsági atlétikai bajnokság versenyei

A bánsági atlétikai liga augusztus negyedikén rendezi Temesvárott a Rapid-pályán a bánsági atlétikai ifjúsági bajnokság versenyét. Dél előtt kilenc órai kezdettel az előversenyek, délután négy órai kezdettel pedig a döntőket bonyolítják le. A versenyeken mindazok a versenyzők résztvehetnek, akik 1920-ban, vagy az utána következő években szü-

lettek és valamilyen bánsági sportegylet tagjai közé tartoznak. A nevezéseket augusztus 2-ig lehet beküldeni Belu Eugen dr. a bánsági atlétikai liga elnökének címére: V. Cloșca ucca No. 3. A nevezési díj egyéni versenyszámban huszonöt le, stafétában 100 le.

Augusztus 18-án játsszák le a Kis Középeurópa Kupa döntőjét

Tegnap este Iuga Livius dr. a szövetség főtárgyára telefonbeszélgetést folytatott Gidófalvy dr.-al a magyar szövetség kormánybiztosával a Rapid-Ferencváros döntővel kapcsolatban. A telefonbeszélgetés során megállapodtak abban, hogy a Rapid-Ferencváros kupadöntőt augusztus 18-án és 25-én játsszák le.

A Rapid FC a hír vétele után azonnal szabadságot adott játékosainak. A Rapid valószínűleg augusztus első napjaiban kezdi meg előkészületeit.

„Italo Balbo díj”. Az olasz kerékpáros szövetség elhatározta, hogy a „Brodalmi Díj”-jal juralmazott hagyományos nagy kerékpáros versenyt ezentúl „Italo Balbo díj”-ra változtatják, hogy az olasz nemzet nagy halottjának nevét ily módon is megörökítsék.

Apá és fia a gyaloglóversenyben... Érdekes gyaloglóverseny volt Berlinben az elmúlt vasárnap. A 15 kilométeres verseny elsőjéket ifjabb Schwab Fritz érkezett a célba, három perccel később megérkezett a második helyezett is, aki nem volt más, mint idősebb Schwab Fritz — a győztes édesapja. Ezt a versenyt igazán a családban intézték el...

Tetőfedő pala!

Képviselő:

Marton Béla

Temesvár I., Bul. Tache Ionescu 27 szám.
Telefon: 25-53.

Augusztus 25-én indul a nemzeti bajnokság

A nemzeti bajnokság őszi fordulóját a szövetségtől kiszivárgott hírek szerint augusztus 18-án, vagy 25-én kezdik meg. Szeptember 6-án kerül lebonyolításra az első őszi válogatott mérkőzés Belgrádban, Románia és Jugoszlávia csapatai között. Az őszi forduló sorsolását július hónap végén ejtik meg.

Rádió

PÉNTEK, JÚLIUS 19.

Bucuresti. Radio Romania és Rádio Bucuresti
13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, művészeti és kulturális hírek, előadások, sport.
13.20: A rádió zenekara. 14: Rádió újság. 14.30: A rádió zenekara folytatja műsorát. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Előadás. 20.15: Badulescu Gheorghe énekel. 20.40: Rádió újság. 21: Faust, Gounod 5 felvonásos dalkönyvének közvetítése hanglemezről. Az I. felv. után (21.50—22.10): rádió újság, sport. A II. felv. után (22.55—23.15): francia, német, olasz és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemezek. 19.30: Pertile Pali cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Akkor deon-kettős. 20.40: Előadás. 21.10: Az operaház szimfonikus zenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Cigányzene. 24: Német, olasz, angol és francia nyelvű hírszolgálat. 24.20: Táncklemezek. 1.05: Hírek.

DÉLIHIRLAP

automata telefonszáma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Allast keres

Német, francia, angol nyelvtanáró elhelyezkedést keres úrúrsaládhöz, nagyobb gyermekekhez. Cím a kiadóban. 1161

Lakás

Különbejárható bútorozott szoba fűrdőszoba használatlalt, magánházaiban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., IV., Str. Mircea Voda 3. 1210

Bérbesadó egy szoba, konyha, élezkamra és fűskamra. Ugyanott egy, kis szoba és fűskamra. IV., Str. Michnea Voda 24. 1312

Adás-vétel

Kocsitulajdonosok figyelmébe! Kész nyírfaudak minden vastagságban olcsón eladó. III., Bulev. Eroilor dela Tisa 55. 1210

Garderobeszekrény megvételre kerestek. Címeket a kiadóba kérem leadni. 1320

Alkalmi vétel! Kompresszor nélküli 50 P-S. új lassú járatú Dieselmotor „Leobersdorfer” gyártmány. Ugyanott alig használt nagy merszó „Cassini” Hofherr-Schranz olcsón eladó. Érdeklődni „Ingrico” Timisoara IV., Str. Bratianu 37. 1159

Használt, jó állapotban lévő frögép jutányosan eladó. III., Str. Mitropolit Varlan 1. 1162

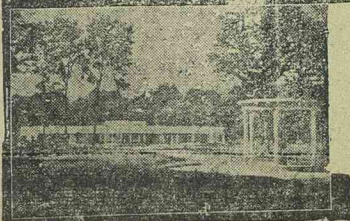
Különfete

Irodahelyiség és egy iktethelyiség azonnal kiadó. I., Str. Lonovici 4 sz. (Püspöki palota). 1157

Hirdessen

a Déli Hírlap-ban

BĂILE LIPOVA-BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.
Szezon: május 1-től október 15-ig

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilliomtejkremet, lilliom-tejszappant és lilliompuvert, h á r o m színben. Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében I., Piata I. C. Bratianu.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

iodrász

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1-2-3-6 villamos megállójánál.